HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 12/2007 Cena $ 2.50 DECEMBER 2007

Pouť do Svaté země (12)

Betlém

Betlém je znám všem lidem jako místo, kde se narodil Ježíš Kristus a tuto událost si každoročně připomínáme o Vánocích. Z lidského hlediska přiměly Pannu Marii a svatého Josefa k cestě do Betléma dobově podmíněné politické poměry, když císař nařídil sčítání lidu. Věřící člověk však vidí hlouběji. Ví že Bůh dovede pozemské situace využít k uskutečnění plánu spásy. Za nepopulárním rozkazem sčítání lidu římského impéria kvůli daňovým poplatkům se skrývá naplnění proroctví, jež prorok Micheáš vyslovil již sedm set let před Kristovým narozením: „A ty, Betléme efratský, ačkoli jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, jenž bude vládcem v Izraeli, jehož původ je od pradávna, ode dnů věčných." (Mich 5,1) A tímto vladařem není nikdo jiný než Ježíš Kristus, Boží Syn.

Názvem „efratský" se označoval kraj, jehož hlavním městem byl Betlém, kde sídlil rod Efratejců, z něhož pocházel král David: „David byl synem Efratejce, toho z Betléma Judova, jenž se jmenoval Jišaj." (1 Sam 17,12) Za všemi událostmi v životě Pána Ježíše se skrývá tajemství. Pán Ježíš je z tohoto světa, ale jeho existence přesahuje všechny kategorie pozemskosti V kristově tváři se pro nás skrývá nezbadatelné tajemství Boží.

O Betlému se poprvé dovídáme ze starých egyptských textů, které byly nalezeny v al Amře na východním břehu Nilu bylo, kde bylo objeveno v troskách paláce faraóna Amenofise (1364-1347 př.Kr.) přes 350 dopisů poslaných od králů a knížat ze Sýrie a Palestiny. Zde zjišťujeme, že Betlém byl jedním z měst země Uru – Šalim, t.j. obcí příslušejících jeruzalémskému městskému státu. Na egyptských hliněných tabulkách je uvedeno jméno Bít Ilu Lachma = dům bohyně Lachmy. Lachma je jméno Kenaanské bohyně plodnosti.

Hebrejské jméno toho místa Bet Lechem (dnešní podoba Betlém) se však překládá jako Dům chleba. Bible se o tomto místě zmiňuje poprvé v souvislosti se smrtí Ráchel, jež byla matkou Jákobových synů Josefa a Benjamina: „Ráchel umřela a byla pohřbena u cesty do Efraty, což je Betlém. Jákob nad jejím hrobem postavil pamětní sloup a to je památník Ráchelina hrobu až dodnes." (Gen 35,19-20) Potom se s místem setkáváme v době soudců a v době královské.

V dějinách Izraele zaujímal Betlém přední postavení. Bet Lechem, jako dům chleba vyniká v příběhu prababičky krále Davida Rút. Z Betléma pocházel Elímelech a jeho žena Noemi, kteří v době hladu odešli do Moabské země a po smrti manžela i synů se Noemi vrátila do Betléma se svou snachou Rút a v době žní sbírały klasy na poli Boaza, který si Rút nakonec vzal za manželku a zplodil s ní syna Obeda, Obed měl Jišaje a Jišaj sedm synů a Davida. Ten pásl na pastvinách u Betléma stáda svého otce. Na Boží příkaz šel prorok Samuel po zavržení krále Saula do Betléma, shromáždil starší města k oběti, a když mu Duch Boží označil nejmladšího syna Jišajova - Davida, jako vyvoleného Páně, pomazal jej olejem na krále Izraele.

Vnější část baziliky Narození v Betlémě připomíná mocnou pevnost

Písmo svaté pak po celá staletí o Betlému mlčí, dokud se nenaplnil čas, kdy se: „Josef vydal z Galileje, z města Nazareta do Judska, do města Davidova, které se nazývá Betlém, poněvadž byl z domu a rodu Davidova." (Luk 2,4)

Betlém leží asi 8 kilometrů jihovýchodně od Jeruzaléma na úbočích skalnatých pahorků v nadmořské výšce 780 metrů. Ježíšovo narození líčí evangelista prostými slovy: „Maria porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože se pro ně nenašlo místo v zájezdním útulku." (Luk 2,7) Řecký výraz „katalyma", který se běžně překládá jako zájezdní útulek, bývá obvykle spojován s představou, že Josef a Maria hledali přístřeší v místě, kam se obvykle uchylovaly na své zastávce karavany. Současní exegeté však výraz „katalyma" vykládají poněkud jinak. Předpokládají, že Josef nepřišel do Betléma jako cizinec nebo bezdomovec, ale musel se hlásit ve svém rodném městě nejen proto, „že byl z domu a rodu Davidova" (Luk 2,4) ale proto, že měl v Betlémě majetek, nebo alespoň podíl na rodinném majetku, z něhož mu měla být při sčítání vyměřena daň.

Pokračování na str. 12

Foto na titulní straně:
Stříbrná hvězda v jeskyni pod bazilikou osvětlovaná stříbrnými lampami označuje přesné místo Ježíšova narození.

Dvoje Vánoce

Vánoce v domově -
sníh děti z domů láká,
sáňkovat, koulovat
a stavět sněhuláka.

Mráz kreslí po oknech,
rolničky zvoní,
cukroví maminky
po celém domě voní.

Dárky pod stromečkem,
barevných světel záře,
každému dítěti
úsměvem kvetou tváře.

Zvonů hlas velebný
volá nás na půlnoční,
mír vládne na zemi. -
Proč jen v tu dobu roční?

Čas měří beznaděj
na dny a na hodiny -
Vánoce v exilu,
Vánoce bez rodiny,

Vánoce bez jeslí
a bez polévky rybí,
ty české koledy
jak nám teď tady chybí!

Veselé Vánoce?
Na ty si vzpomínáme...
Už se nám nevrátí -
jen slza z oka kane.

Božena Špačková - Regensburg 1948
Ze zápisníku exulantů téměř před 60 roky

Vzhůru, bratři milí, v této noční chvíli, anděl Páně zpívá Gloria.
Aj, co to má býti, nad Betlémem svítí nocí tmavou hvězda zářivá.

Zaplesaly hory s andělskými sbory, u Betléma jásá Gloria,
v jeslích dítko krásné, jako slunce jasné, matkou jeho Panna Maria.

S andělskými davy Pánu věčné slávy zazpívejme všichni Gloria,
vítej, Jezu Kriste, Synu Panny čisté, vítej, spáso naše jediná!

Aby Ježíš Kristus vstoupil do Vašich srdcí
a naplnil je láskou, dobrem a pokojem
Vám přeje
a všem členům České Misie v Chicagu a
čtenářům Hlasů národa zde i po celém světě
do roku 2008 žehná

Fr. Dušan Hladík

LITURGICKÁ ČTENÍ

4.neděle adventní - 23.prosince 2007

1. ČTENÍ - Iz 7, 10-14
Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin promluvil k Achazovi skrze proroka Izaiáše: „Vyžádej si znamení od Hospodina, svého Boha, ať hluboko v podsvětí, či nahoře na výšinách!" Achaz však řekl: „Nebudu žádat, nebudu pokoušet Hospodina." Tu pravil Izaiáš: „Slyšte tedy, Davidův dome! Nestačí vám omrzovat lidi, že omrzujete i mého Boha? Proto vám dá znamení sám Pán: Hle, panna počne a porodí syna a dá mu jméno Emanuel to je 'Bůh s námi'."

2. ČTENÍ - Řím 1, 1-7
Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Pavel, služebník Ježíše Krista, povolaný za apoštola, určený k hlásání radostné zvěsti. Bůh ji už předem slíbil ústy svých proroků ve svatém Písmě o svém Synu. Ten pochází jako člověk z rodu Davidova, duchem svatosti se prokázal jako mocný Boží Syn tím, že vstal z mrtvých: Ježíš Kristus, náš Pán. Od něho jsme dostali milost i apoštolské poslání, abychom na oslavu jeho jména přivedli k ochotnému přijetí víry všecky národy. K nim patříte i vy, protože si vás Ježíš Kristus povolal. Všem v Římě, které Bůh miluje a které povolal do stavu svatých: milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od Pána Ježíše Krista.

EVANGELIUM - Mt 1,18-24
Slova svatého evangelia podle Matouše.

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít. Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: „Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů." To všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroků: 'Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel,' to znamená 'Bůh s námi'. Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě.

Slavnost narození Páně 25.prosince 2007

Boží hod vánoční - v noci

1.ČTENÍ - Iz 9, 1-3. 5-6
Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Lid, který chodil ve tmě, vidí veliké světlo, obyvatelům temné země vzchází světlo. Dáváš mnoho jásotu, zvětšuješ radost; veselí se před tebou, jako se jásá o žních, jako plesají ti, kdo se dělí o kořist. Neboť jho, které ho tížilo, hůl na jeho šíji a bodec jeho otrokáře jsi zlomil jako za midjanských dnů. Hle, dítě se nám narodilo, syn je nám dán, vládu má na svém rameni a dostal jméno podivuhodný rádce, mocný Bůh, věčný otec, kníže pokoje. Jeho vladařství vzroste a pokoje nebude konce; bude vládnout na Davidově trůně a v jeho království, aby je upevnil a utvrdil právem a spravedlností od tohoto času až navěky! Způsobí to horlivost Hospodina zástupů.

2. ČTENÍ - Tit 2, 11-14
Čtení z listu svatého apoštola Pavla Titovi.

Projevila se Boží dobrota, která přináší spásu všem lidem. Vede nás k tomu, abychom se odřekli bezbožného života i světských žádostí a žili v tomto nynějším věku rozvážně, spravedlivě a zbožně a přitom očekávali v blažené naději slavný příchod našeho velikého Boha a spasitele Krista Ježíše. On vydal sám sebe za nás, vykoupil nás z každé špatnosti a očistil si nás, abychom byli jeho vlastním lidem, horlivým v konání dobrých skutků.

EVANGELIUM - Lk 2, 1-14
Slova svatého evangelia podle Lukáše.

V těch dnech vyšlo nařízení od císaře Augusta, aby se v celé říši provedlo sčítání lidu. To bylo první sčítání a konalo se, když byl v Sýrii místodržitelem Kvirinius. Šli tedy všichni, aby se dali zapsat, každý do svého města. Také Josef se odebral z galilejského města Nazareta vzhůru do Judska do města Davidova, které se jmenuje Betlém, protože byl z rodu a kmene Davidova, aby se dal zapsat spolu s Marií, sobě zasnoubenou ženou, která byla v požehnaném stavu. Když tam byli, naplnil se jí čas, kdy měla porodit. A porodila svého prvorozeného syna, zavinula ho do plének a položila do jeslí, protože v zájezdním útulku nebylo pro ně místo. V té krajině nocovali pod širým nebem pastýři a střídali se na hlídce u svého stáda. Najednou u nich stál anděl Páně a sláva Páně se kolem nich rozzářila a padla na ně veliká bázeň. Anděl jim řekl: „Nebojte se! Zvěstuji vám velikou radost, radost pro všechen lid: V městě Davidově se vám dnes narodil Spasitel - to je Kristus Pán. To bude pro vás znamením: Naleznete děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích." A náhle bylo s andělem celé množství nebeských zástupů a takto chválili Boha: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení."

Boží hod vánoční - za svítání

1. ČTENÍ - Iz 62,11-12
Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Hospodin ohlašuje až do končin země: „Řekněte siónské dceři: Hle, přichází tvá spása, u sebe má svou mzdu, před sebou má svůj zisk. Nazvou je: ‚Svatý lid, vykoupení od Hospodina.' Ty pak dostaneš jméno ‚Vytoužené, neopuštěné město'."

2. ČTENÍ - Tit 3, 4-7
Čtení z listu svatého apoštola Pavla Titovi.

Projevila se dobrota Boha, našeho spasitele, a jeho láska k lidem; ne snad proto, že my jsme vykonali něco dobrého, ale ze svého milosrdenství nás spasil v koupeli znovuzrození a obnovení Duchem svatým. Toho na nás vylil v hojnosti skrze našeho spasitele Ježíše Krista, abychom - ospravedlněni jeho milostí - dostali jako dědictví vytoužený věčný život.

EVANGELIUM - Lk 2, 15-20
Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Když andělé odešli od pastýřů do nebe, řekli si pastýři mezi sebou: „Pojďme tedy do Betléma podívat se na to, co se tam stalo, jak nám Pán oznámil!" Pospíchali tam a nalezli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích. Když ho uviděli, vypravovali, co jim bylo o tom dítěti pověděno. Všichni, kdo to slyšeli, podivili se tomu, co jim pastýři vyprávěli. Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom. Pastýři se zas vrátili. Velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.

Svátek Svaté Rodiny - 30.prosince 2007

1. ČTENÍ - Sir 3, 3-7. 14-17a (řec. 2-6. 12-14)
Čtení z knihy Sirachovcovy.

Pán chtěl, aby otec byl od dětí ctěn, a potvrdil právo matky u potomstva. Kdo ctí otce, usmiřuje své hříchy, kdo si váží matky, jako by sbíral pokłady. Kdo ctí otce, dočká se radosti na vlastních dětech a bude vyslyšen, když se modlí. Kdo ctí otce, bude dlouho žít, kdo poslouchá otce, občerstvuje svou matku. Synu, ujmi se svého otce, když zestárne, a netrap ho, dokud je živ. Slábne-li mu rozum, ber na něj ohled a nepohrdej jím, když ty jsi v plné síle. Nezapomene se ti, žes měl soucit s otcem, započítá se ti jako náhrada za tvé hříchy.

2. ČTENÍ - Kol 3, 12-21
Čtení z listu svatého apoštola Pavla Kolosanům.

Bratři! Jako od Boha vyvolení, svatí a milovaní projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, má-li kdo něco proti druhému. Pán odpustil vám, proto odpouštějte i vy. A nadto nade všechno mějte lásku, neboť ona je svorník dokonalosti. Ať ve vašem srdci vládne Kristův pokoj: k němu jste byli povoláni v jednom těle. Buďte za to vděční. Kristova nauka ať je u vás ve své plné síle: moudře se navzájem poučujte a napomínejte. S vděčností zpívejte Bohu z celého srdce žalmy, chvalozpěvy a duchovní písně. Cokoli mluvíte nebo konáte, všecko dělejte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci. Vy ženy, buďte svému muži podřízeny, jak se to sluší na křesťanky. Vy muži, mějte svou ženu rádi a nechovejte se k ní mrzoutsky. Vy děti, ve všem svoje rodiče poslouchejte, jak se to patří u křesťanů. Vy otcové, nedrážděte svoje dětí, aby neztrácely odvahu.

EVANGELIUM - Mt 2, 13-15. 19-23
Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když mudrci odešli, zjevil se Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, dokud ti neřeknu. Herodes totiž bude po dítěti pátrat, aby ho zahubil.“ Vstal tedy, vzal v noci dítě i jeho matku, odebral se do Egypta a byl tam až do Herodovy smrti. Tak se splnilo, co řekl Pán ústy proroka: 'Z Egypta jsem povolal svého syna.' Když Herodes zemřel, zjevil se v Egyptě Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli.“ Vstal tedy, vzal dítě i jeho matku a odebral se do izraelské země. Ale když uslyšel, že je v Judsku místo svého otce Heroda králem Archelaus, bál se tam jít a podle pokynu ve snu se odebral na území galilejské. Šel tedy a usadil se v městě, které se jmenuje Nazaret, aby se splnilo, co je řečeno ústy proroků: 'Bude nazýván Nazaretský.'

Matky Boží, Panny Marie - 1.ledna 2008

1. ČTENÍ - Nm 6, 22-27
Čtení ze čtvrté knihy Mojžíšovy.

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Řekni Árónovi a jeho synům: Tak budete žehnat izraelským synům; budete jim říkat: 'Ať tobě Hospodin požehná a ochraňuje tě! Ať tobě Hospodin ukáže svou jasnou tvář a je ti milostivý! Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a dopřeje ti pokoje!' Budou vzývat moje jméno nad izraelskými syny a já jim požehnám.“

2. ČTENÍ - Gal 4, 4-7
Čtení z listu svatého apoštola Pavla Galaťanům.

Bratři! Když se naplnil čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného ze ženy, podrobeného Zákonu, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak jsme byli přijati za syny. A protože jste synové, poslal nám Bůh do srdce Ducha svého Syna, Ducha, který volá: „Abba, Otče!“ Už tedy nejsi otrok, ale syn a jako syn také dědic skrze Boha.

EVANGELIUM - Lk 2, 16-21
Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Pastýři pospíchali do Betléma a nalezli Marii a Josefa i děťátko položené v jeslích. Když ho uviděli, vypravovali, co jim bylo o tom dítěti pověděno. Všichni, kdo to slyšeli, podivili se tomu, co jim pastýři vyprávěli. Maria však to všechno uchovávala v srdci a rozvažovala o tom. Pastýři se zas vrátili. Velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno. Když uplynulo osm dní a dítě mělo být obřezáno, dali mu jméno Ježíš, jak ho nazval anděl, než bylo počato v mateřském lůně.

Slavnost Zjevení Páně - 6.ledna 2008

1. ČTENÍ - Iz 60, 1-6
Čtení z knihy proroka Izaiáše.

Vstaň, rozsviť se Jeruzaléme, neboť vzešlo tvé světlo a Hospodinova velebnost září nad tebou! Hle, tma zahaluje zemi a temnota národy, nad tebou však zazáří Hospodin, jeho velebnost se zjevuje nad tebou. Národy budou kráčet v tvém světle a králové v tvé vycházející záři. Rozhlédni se kolem a podívej se: ti všichni se shromáždili, přišli k tobě. Zdaleka přicházejí tvoji synové, na zádech jsou přinášeny tvoje dcerky. Spatříš to a zazáříš, radostí se zachvěje a rozšíří tvé srdce, neboť tě zalije bohatství moře, přinesou ti statky národů. Záplava velbloudů tě přikryje, dromedáři z Midjanu a Efy, přijdou všichni ze Sáby, přinesou zlato a kadidlo, rozhlásí Hospodinovu slávu.

2. ČTENÍ - Ef 3, 2-3a. 5-6
Čtení z listu svatého apoštola Pavla Efesanům.

Bratři! Slyšeli jste, že Bůh mě pověřil pracovat pro vás na díle milosti. Ve zjevení mi totiž bylo oznámeno to tajemství. V dřívějších dobách to lidé tak nevěděli, ale nyní to bylo odhaleno z osvícení Ducha jeho svatým apoštolům a kazatelům mluvícím pod vlivem vnuknutí: že totiž také pohané mají stejná dědická práva, že jsou údy téhož těla a že stejně i jim platí ona zaslíbení skrze Ježíše Krista, když uvěří kázání evangelia.

EVANGELIUM - Mt 2, 1-12
Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: „Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu přišli poklonit.“ Když to uslyšel král Herodes, ulekl se a s ním celý Jeruzalém. Svolal všechny velekněze a učitele Zákona z lidu a vyptával se jich, kde se má Mesiáš narodit. Řekli mu: „V Betlémě v Judsku, neboť tak je psáno u proroka: 'A ty, Betléme v judské zemi, nejsi vůbec nejmenší mezi judskými předními městy, protože z tebe vyjde vládce, který bude panovat mému izraelskému lidu'.“ Tehdy si Herodes tajně zavolal mudrce a zevrubně se jich vyptal na dobu, kdy se ta hvězda objevila, poslal je do Betléma a řekl: „Jděte a důkladně se na to dítě vyptejte. Až ho najdete, oznamte mi to, abych se mu i já přišel poklonit.“ Když krále vyslechli, vydali se na cestu. A hle - hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě. Jakmile uviděli hvězdu, zaradovali se nevýslovnou radostí. Vstoupili do domu a spatřili dítě s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu. Otevřeli své pokladnice a obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Ve snu dostali pokyn, aby se k Herodovi už nevraceli, proto se vrátili jinou cestou do své země.

ZPRÁVY Z VLASTI

Carolina od 1. do 30.listopadu 2007

Politické události

Vicepremiér Čunek rezignoval na funkce ve vládě, v čele lidovců zůstává

Místopředseda vlády senátor Jiří Čunek rezignoval 7.listopadu na post předsedy vlády a ministra pro místní rozvoj. Jako důvod uvedl, že nejvyšší státní zástupkyně Renata Vesecká opět otevřela případ korupce, které se měl dopustit před několika lety coby starosta Vsetína. V čele KDU-ČSL však po celostátní konferenci, která se konala 6.listopadu zůstává. Jiří Čunek ohlásil rezignaci již týden před tím. Učinili tak tři dny poté, co Česká televize v pořadu Reportéři ČT informovala, že v roce 1998 uložil během čtrnácti dnů do tří různých bank kolem 3,5 milionu korun a přitom pobíral sociální dávky v řádu desítek tisíc korun ročně. Čunek svým stranickým kolegům na celostátní konferenci KDU-ČSL vysvětlil, odkud pochází 3,5 milionu korun. "Milion byl můj (celoživotní úspory), milion rodiny (od rodičů) a milion a půl bratrance Jana Machů, se kterým jsem se chystal podnikat," sdělil pak na tiskové konferenci po jednání stranického orgánu, který jeho vysvětlení přijal. Od podnikání ale nakonec upustil, když se stal starostou Vsetína a rodině peníze vrátil. Bratranec byl jako svědek přítomen Čunkovu vystoupení a vše potvrdil. Předseda KDU-ČSL musel také vysvětlovat, proč pobíral v letech 1996 až 1999 sociální dávky a příspěvky na bydlení, když zároveň ukládal do banky miliony. Podle ČT obdržel v roce 1996 celkem 53 tisíc korun, o rok později 48 tisíc, v roce 1998 pak 51 tisíc a v roce 1999 celkem 40 tisíc korun. Šlo o sociální příspěvky a příspěvky na bydlení, na které mají nárok rodiny s nízkými příjmy. Čunek přiznal, že sociální dávky pobíral. Vysvětlil to tak, že k penězům na svém účtu měl jen omezený přístup (část nebyla jeho) a úspory se nezapočítávají do příjmů, ze kterých se vypočítávají sociální dávky. V té době vydělával sám a žena byla na mateřské dovolené, měli čtyři děti a bydleli v bytě v paneláku. Čunkovi pobírali kromě rodičovského příspěvku a přídavků na čtyři děti i příspěvek na bydlení (ten se automaticky stanovuje při výpočtu sociálních dávek a šlo jen o několik set korun ročně). - Postup vůči Jiřímu Čunkovi je naprosto skandální. Jeví se jako snaha za každou cenu zlikvidovat kvalitního křesťanského politika. Do médií unikají informace z vyšetřovacích spisů, porušuje se bankovní tajemství, mediálizují se nepodložené pomluvy, nectí se presumpce neviny. Tento stav morální úrovně společnosti je naprosto nepřijatelný. Je třeba dát pozor, aby tímto špinavým způsobem nebyla likvidována celá KDU-ČSL, kterou by mnozí po příštích volbách již nejraději neviděli v parlamentu. (pozn. red.) - Senátor Jiří Čunek navrhl jako svého nástupce do vládních funkcí svého stranického kolegu Cyrila Svobodu.

Kubice u policie končí

Ve středu 31.října na poradě Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) oznámil plukovník Jan Kubice záměr odejít od policie. Společně s Kubicem končí i tři jeho náměstci. Kubice nastupoval na místo šéfa ÚOOZ v době, kdy byl ministrem vnitra Jan Ruml, a za třináct let své ředitelské kariéry "přežil" nejen šest ministrů, ale také několik velkých afér spojených s jeho jménem. Tou nejznámější se stalo zveřejnění takzvané Kubiceho zprávy před posledními parlamentními volbami. Tajný dokument, který čtyři dny před volbami unikl do médií, přímo spojoval tehdy vládní ČSSD s organizovaným zločinem. Podle mluvčí ÚOOZ Blanky Kosinové je Kubiceho odchod podmíněn interními záležitostmi a Útvar jej nehodlá nijak komentovat. Nedávno přitom nové vedení policie oznámilo, že hodlá provést personální reorganizaci, při níž by mělo od nového roku oddělení ÚOOZ zcela zaniknout. Odchod plukovníka Kubiceho je politickou scénou vnímán rozporuplně. Zatímco ČSSD, která prohru ve volbách přisuzuje právě jemu, jej označuje za pozitivní, ministr vnitra Ivan Langer (ODS) vyslovil v rozhovoru pro server iDnes jisté politování: "Škoda je každého dobrého člověka. Nicméně on má za sebou velmi dlouhý pobyt u policie a je logické, že má jakýsi horizont, kdy chce někde pracovat a kdy pak chce změnit svůj životní rytmus. Tohle já respektuji. Nejsme ve svých funkcích na doživotí." S Kubicem ohlásilo odchod od policie ještě na čtyřicet dalších pracovníků.

Petici „Všem, jejichž hlas je slyšet" přijali občané lépe než média

Přestože se text výzvy „Všem, jejichž hlas je slyšet" setkal spíše s odmítavou reakcí médií, je její autor Jindřich Bečvář z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze spokojen s odezvou, kterou vyvolala v veřejnosti. Řekl to Carolině v telefonickém rozhovoru. Pro hlášení varuje před kritickou situací, v níž se ocitá jak české školství, tak společnost: "V poslední době pozorujeme značný nárůst nepoctivosti, nezodpovědnosti, bezohledného kořistění, agresivity a vulgarity. Společnost se tvrdě orientuje na okamžitou spotřebu, na rychlý a bezpracný úspěch. Hodnoty, které byly po staletí považovány za 'skutečné', jdou stranou. Tato situace není specifická jen pro naši zemi, jedná se o celosvětový (euroamerický) vývoj, který u nás probíhá rychleji, neboť 'doháníme, co jsme zameškali'." Dokument byl předložen 21.září na konferenci Matematika-základ evropské vzdělanosti, která se konala na Univerzitě Hradec Králové. První dny po zveřejnění čítal seznam signatářů přibližně stovku jmen univerzitních profesorů a docentů humanitních i přírodovědných oborů ze škol po celé republice a podpisy známých osobností. Jména prvních signatářů uvádí http://www.karlin.mff.cuni.cz/katedry/kdm/vsem.htm. Od konce září se počet podpisů několikanásobně zvýšil. Připojil se také výbor Vysokoškolského odborového svazu. Podporu petici lze stále vyjádřit prostřednictvím e-mailu: becvar@karlin.mff.cuni.cz. Výzva se snaží apelovat především na všechny, kteří vystupují v televizi a v rozhlase, píší do novin a časopisů, zkrátka na ty, "jejichž hlas je slyšet". Na zveřejnění textu reagoval 2.října v Lidových novinách redaktor Miloš Čermák. Souhlasí sice s názorem, že škola má vést své žáky či studenty ke kázni, úsilí a odpovědnosti, ale zároveň kriticky dodává: "Žasnu nad pýchou a nesoud-

ností těch, kteří zmíněný text napsali a kteří ho podepisují". Na internetových stránkách LN politolog a komentátor Bohumil Doležal označil výzvu za velkohubou a sám vidí příčinu v kritické situaci ve školství a také v tom, že "drtivá většina lidí přestala věřit v Boha". Právo věnovalo petici 5.října svou přílohu. Petr Pithart zde za zlomový považuje rok 1998, odkdy jde podle něj úroveň písemných projevů studentů právnické fakulty, kde učí, prudce dolů. Matematik Ivan Bednář za sestupným trendem vidí tlak na zvyšování počtu středoškoláků a vysokoškoláků. "Dosahujeme toho zejména všestranným snižováním požadavků na znalosti a dovednosti". Adam Sura z týdeníku Respekt v polovině října napsal, že je škoda, "že celá ta škála podepsaných - jsou mezi nimi i skutečné "intelektuální celebrity" - sama nevzala média útokem a nepodpořila výzvu sérií článků a rozhovorů. Kromě několika komentářových úsměšků a jedné pozitivně laděné stránky v Právu se zatím nestalo nic."

Do 8. prosince se rozhodne, zda Klausovým protikandidátem bude Švejnar

Strana zelených pravděpodobně našla vhodného protikandidáta Václava Klause na post prezidenta. Je jím pětapadesátiletý americký ekonom českého původu Jan Švejnar. Plně ho zatím podporují zelení a senátoři Sdružení nezávislých kandidátů a Klubu otevřené demokracie. Sociální demokraté podmiňují svou podporu tím, že se přidají i další strany. Prezidentské volby se uskuteční v únoru příštího roku. Nejsilnější opoziční straně ČSSD se Švejnar jeví jako velmi vhodná osoba - oceňují, že se zaobírá i sociálně laděnými tématy, jako je řešení chudoby ve třetím světě. Navíc si uvědomují, že jejich někdejší favorit Jiří Dienstbier by byl pro některé strany nepřijatelný. Definitivně se chtějí rozhodnout do 8.prosince. Klíčové jsou hlasy komunistů a lidovců, se kterými se Švejnar sešel v úterý 6.listopadu. Ani jeden z klubů se zatím jednoznačně nevyjádřil. Komunisté o vlastním kandidátovi neuvažují, ale na Švejnarovi se jim nelíbí, že souhlasí s umístěním amerického radaru v Česku (na což má ale současný prezident podobný názor), a vadí i jeho dvojí státní příslušnost – Švejnar emigroval se svými rodiči v sedmnácti letech do Ameriky. Občanští demokraté, kteří již nominovali Václava Klause, o setkání se Švejnarem nestojí a s jeho kandidaturou nesouhlasí vůbec. Tvrdí, že jde o střet zájmů. Švejnar je totiž předsedou dozorčí rady Československé obchodní banky (ČSOB), která vede s Českou republikou arbitrážní spory téměř o 30 miliard. Švejnar ale podle iDnes uvedl, že pokud by stanul v čele státu, vzdal by se funkce předsedy dozorčí rady ČSOB. Jeho kandidaturu by uvítal i bývalý český prezident Václav Havel, který ho měl mezi svými poradci. Švejnar se ale až do 8.prosince bude rozhodovat, jestli ji přijme.

Žalobkyně Milady Horákové dostala osm let

Pražský městský soud odsoudil bývalou prokurátorku Ludmilu Brožovou-Polednovou na osm let vězení za několikanásobnou vraždu ve spolupachatelství. Jednalo se především o případ Milady Horákové. Polednová je jediný člen tehdejší justice, kterého se podařilo dostat před soud za zmanipulované politické procesy z roku 1950. "Všichni víme, že si doktorka Polednová neodsedí ani jeden den. Jde především o morální odsouzení tohoto komunistického zločinu," prohlásil soudce Petr Braun. S tím však nesouhlasí státní zástupce Martin Omelka. "Pokud bude trest pravomocně uložen, tak je nutné se zabývat tím, zda je možné, aby byl vykonán," řekl. Naopak obhájci Vladimíru Kovářovi se verdikt jeví nepřiměřeně tvrdým. Sedmaosmdesátiletá Polednová se procesu ze zdravotních důvodů neúčastnila. Nepřišla ani na vyhlášení rozsudku. Pouze přes svého obhájce vzkázala, že se necítí vinna. Rozsudek zatím není pravomocný. Obhájce i žalobce si ponechali lhůtu na rozmyšlenou a Polednová má ještě možnost odvolat se k Vrchnímu soudu, kterou podle svého obhájce pravděpodobně využije. Brožová-Polednová patřila mezi režimem prověřené prokurátory. Soudce rozhodně odmítl argument obhájce, že jeho klientka byla v době procesu příliš nevzdělaná a nezkušená. "Nebyla to žádná vyplašená studentka prvního ročníku, vystupovala sebejistě a suverénně," řekl. Polednová podle něho musela vědět, že proces je předem naplánovaný a KSČ již dávno rozhodla o výsledku. "Nebyla sice hlavním iniciátorem, ale podíl na úmyslné justiční vraždě měla,"prohlásil soudce Braun.

Občané ČR nemusí žádat o víza do Kanady pro pobyty kratší než tři měsíce

Do Kanady bez víz. To je novinka, kterou mohou od 1.listopadu využít čeští turisté. Zrušení vízové povinnosti pro pobyty netrvající více než 90 dnů oznámil na tiskové konferenci 31.října ministr zahraničí Karel Schwarzenberg. Kanada se k tomuto kroku rozhodla poté, co dospěla k závěru, že Česká republika dlouhodobě splňuje kritéria pro bezvízový vstup. Mezi sledované oblasti patřilo především zneužívání turistických víz, počet žadatelů o azyl, kvalita cestovních dokladů a jejich ochrana před padělaním a pozměňováním a také spolupráce obou zemí v boji proti organizovanému zločinu. Česká diplomacie usilovala o zrušení víz od roku 1997, kdy kanadská strana vízovou povinnost pro Česko obnovila (Česká republika a Kanada si vzájemně víza zrušily v roce 1996). Důvodem pro znovuzavedení byl obrovský příliv žadatelů o azyl. Do Kanady tehdy odcházely zejména desítky Romů, aniž by však azyl předem získaly. Kanaďané proto varují, že vízovou povinnost opět zavedou, bude-li se situace opakovat. "Trvalé zrušení víz je podmíněno tím, že se počet českých žadatelů o azyl nezvedne nad dvě procenta z celkového počtu podaných žádostí v Kanadě ročně," uvedl podle iHNed Schwarzenberg. Další podmínkou je neporušování smluvených pravidel, což znamená, že turisté v Kanadě nesmějí zůstat déle než 90 dní, anebo krátkodobý pobyt zneužít k výdělečné činnosti. Bezvízová politika umožní českým cestovním kancelářím rozšířit síť nepravidelných letů do oblasti Střední Ameriky a Karibiku. Letadla budou moci nově přistát a dotankovat i na kanadských letištích, což dříve Kanada zemím s vízovou povinností umožňovala jen v případech nouze. Cesty do exotických zemí tak povedou výhodnější trasou, časově se zkrátí a dá se předpokládat jejich zlevnění. Zrušení víz se týká také Lotyšska. Občané šesti dalších nových zemí EU, mimo jiné Slovenska, Polska a Maďarska, musejí o bezvízový styk nadále usilovat.

Neonacisté se setkali s odporem, pochod židovskou čtvrtí se nekonal

V centru hlavního města se měl v sobotu 10.listopadu na výročí tzv. křišťálové noci uskutečnit očekávaný, později zakázaný pochod neonacistů. Narazil však na odpor Židovské liberální unie, anarchistických a antifašistických hnutí, českých politiků a pražského magistrátu. Po zásahu bezpečnostních složek se skupině čtyř set neonacistů vůbec nepodařilo proniknout do historického centra obleženého policisty a lidmi, kteří přišli vyjádřit odmítavý postoj vůči neonacistické demonstraci. Ostře sledovaná židovská čtvr se tak na celé odpoledne stala nejbezpečnějším místem v Praze. Atmosféra sobotního odpoledne se přesto nesla v duchu tvrdých názorových střetů a vyhraněných emocí. Malé skupinky neonacistů se setkávaly s několikanásobnou převahou anarchistů. Tyto drobné střety řešila policie až do nočních hodin. Přesto Pražská zdravotní služba zaznamenala pouze sedm zraněných. Zatčeno bylo 396 osob. Do akce bylo nasazeno 1400 policistů, kteří si za svou práci vysloužili pochvalu od vládních špiček. "Děkuji Policii České republiky a všem ostatním složkám za vynikající zvládnutí sobotní akce. Hlavní úkol, ochránit centrum Prahy před nepovoleným pochodem extrémistů, splnili bezchybně," pochválil skrze média policejní postup premiér Mirek Topolánek. "Pravicoví extrémisté se politizují, už to není jen banda hloupých lidí sedících v hospodě. Pracují na sobě - studují si nacistickou literaturu, řada z nich umí jazyky, mají mezinárodní kontakty. Na jejich sobotní akci přijela řada radikálů z Německa nebo ze Slovenska," uvedl v Hospodářských novinách politolog Petr Zenkner z Fakulty sociálních věd UK, specializující se na extremistická hnutí. Neonacisté ovšem nemají v Česku podle politologů potenciál stát se masovým hnutím. Úřady evidují na čtyři tisíce příznivců, z nichž tvrdé jádro tvoří asi 1500 osob.

Návštěva Václava Klause ve Velké Británii

Český prezident Václav Klaus uskutečnil 7. a 8.listopadu oficiální návštěvu Velké Británie, během které se setkal s královnou Alžbětou II. i s premiérem Gordonem Brownem a válečnými veterány z druhé světové války. Prezident se také aktivně zúčastnil debaty o životním prostředí v londýnském Královském institutu pro zahraniční vztahy (Catham House). Prvním bodem Klausovy návštěvy bylo podle ČTK položení věnce k oficiálnímu památníku československých válečných letců a vojáků na hřbitově v Brookwoodu, kde je v čs. části umístěno asi 90 hrobů vojáků padlých v letech 1939-45. Při setkání s válečnými hrdiny jim prezident poděkoval za to, co pro naši zemi udělali během druhé světové války, a také za způsob, jakým Českou republiku propagují nyní. Středeční debata o životním prostředí respektovala pravidlo Catham House, které zakazuje informovat veřejnost o postojích jednotlivých účastníků. Klaus přepis svého příspěvku zařadil na vlastní internetové stránky (www.klaus.cz). Varoval v něm před environmentalismem jako "novou pseudokolektivistickou ideologií", která klade přírodu, životní prostředí a jejich údajnou ochranu před svobodu. Ve čtvrtek se prezident setkal s britskou královnou Alžbětou II. Královna, která 20.listopadu oslavuje diamantovou svatbu s princem Philipem, obdržela od Václava a Livie Klausových doplněk k původnímu svatebnímu daru od prezidenta Edvarda Beneše, unikátní kolekci pohárů od firmy Moser. "Rozhovor byl přátelský, jak osobní, tak přeci jen o vztazích mezi našimi zeměmi," citoval prohlášení Václava Klause po audienci v Buckinghamském paláci server Lidovky. Královna podle Klause vzpomínala na svou návštěvu Prahy v roce 1996. Rozhovor s britským premiérem byl zaměřen především na téma českého předsednictví v EU a na otázky, co lze zvládnout a v čem je možné spolupracovat během půl roku předsednictví. "Samozřejmě jsme pokračovali v diskusích, které jsme spolu s Gordonem Brownem vedli v minulosti jako s ministrem financí, na téma evropské deregulace, na téma společné měny v Evropě," citoval Klause server iHNed.

Jan Antonín Baťa po 60 letech očištěn

Žalobci definitivně očistili jméno Jana Antonína Bati, který byl v roce 1947 v nepřítomnosti odsouzen na 15 let za to, že se za druhé světové války otevřeně nepřihlásil k protinacistickému odboji. V červnu letošního roku zrušil Městský soud v Praze původní verdikt a obnovil trestní šetření na základě důkazů o Baťově podpoře československého odboje, 15. listopadu se Baťovi potomci konečně dočkali resumé. "Nebyl spáchán žádný trestný čin, věc byla bez dalších opatření založena," reprodukovala verdikt podle serveru Lidovky mluvčí pražského městského státního zastupitelství Štěpánka Zenklová. Jan Antonín Baťa byl mladším bratrem Tomáše Bati. Ještě před bratrovou tragickou smrtí v roce 1932 byl pověřen řízením zlínského obuvnického závodu. Zasloužil se o velký rozvoj nejen podniku, ale také města samotného Po obsazení země nacisty byl krátce zadržován gestapem, poté se mu podařilo emigrovat do Jižní Ameriky. Zemřel v roce 1965, bez možnosti obhájit svou nevinu. O shromažďování dokumentů, které by vyvrátily rozhodnutí poválečného, a podle mnohých historiků zmanipulovaného, soudu, se nejvíce zasloužil Baťův šestačtyřicetiletý vnuk John Nash. Podařilo se mu vytvořit sbírku listin, korespondence a šeků, které dokládají Baťovo napojení na exilový odboj. "Je tam doklad na 10 tisíc dolarů určených pro exilovou vládu," uvedl John Nash pro server Aktualne. Podle dalších dokumentů se Baťa podílel na záchraně židovských zaměstnanců svého koncernu. "Přeji si velmi vzkříšení naší československé vlasti a stejně vroucí je i mé přání pro vítězství Anglie a spojenců. Jsem a budu v tomto ohledu také činným, ovšem svým způsobem," napsal Baťa v jednom z dopisů. Kopie dopisů a dalších materiálů jsou k dispozici na: www.batahistory.cz. Zrušení rozsudku otevřelo cestu k dalšímu kroku, který se chystá učinit Baťův synovec, česko-kanadský podnikatel Tomáš Baťa junior, jenž hodlá usilovat o finanční odškodnění za rodinný majetek znárodněný po válce.

Ze Slovenska

Kvůli novele zákona chtějí Slovensko žalovat akcionáři pojišťoven

Slovenským parlamentem prošla novela zákona o zdravotních pojišťovnách. Ty tak budou od Nového roku nucený vrátit případný zisk z veřejného zdravotního pojištění zpět do systému zdravotnictví. Svobodné budou moci nakládat pouze s penězi získanými z

pojištění poskytnutých komerčním subjektům. Novela čeká už jen na podpis prezidenta. Podle odhadu Ministerstva zdravotnictví přinese novela do zdravotnictví asi 1,9 miliardy Sk. Ostré reakce vyvolala úprava zákona mezi akcionáři zdravotních pojišťoven, kteří již připravují právní kroky vůči Slovensku. Schválenou změnu považují za hrubý zásah do svých práv, která chrání mezinárodní dohoda o podpore a ochraně investic. Jeden z investorů Health Policy Institute zdůrazňuje, že problémy ve zdravotnictví nespočívají ve zdravotních pojišťovnách a zásah do pojistného systému tak nic neřeší. Před přijetím zákona varoval premiéra Roberta Fica jak antimonopolní úřad a ministerstvo financí, tak i koaliční partneři. Těm ale předseda vlády pohrozil, že vyvodí důsledky z porušení koaliční smlouvy, kdyby novela parlamentem neprošla. "Tento zákon má především pro stranu Smer-SD obrovský programový strategický význam. Tím, že prošel, jsme zásadním způsobem vstoupili do rozhodnutí předcházející pravicové vlády, která umožnila soukromým zdravotním pojišťovnám, aby si vytvářely zisk z veřejných zdrojů, tedy peněz, které posílají lidé do těchto pojišťoven jako zdravotní pojištění," citoval premiéra server Sme.sk.

Ekonomika

Koruna prolomila další psychologickou hranici

V pátek 26.října se koruna dostala na další maximum, a poprvé tak zdolala hranici 27 Kč/EUR. Po nedávném pokoření hranice 19 Kč/USD se jedná o další ránu pro české exportéry. Spotřebitelé však tuto zprávu uvítají, protože silná koruna kompenzuje historicky nejvyšší ceny ropy a pohonných hmot. Podle informací ze serveru Patria Online koruna v pátek pokračovala v růstu až na 26,82 Kč/EUR, proti dolaru se pak dostala až na hodnotu 18,73 Kč/USD. "Hlavním důvodem posilování koruny je zájem mezinárodních investorů o měny v našem regionu. To souvisí se zhoršenými vyhlídkami americké ekonomiky, kde pokračuje série horších makroekonomických dat. Investoři se tak zbavují amerických aktiv," uvedl pro server iHNed.cz analytik společnosti Patria Finance Tomáš Vlk. S tímto vývojem nesouhlasí především Asociace exportérů. Jak uvedl server Lidovky.cz, "nynější posilování koruny na nové rekordní hodnoty nemá podle Asociace exportérů žádný reálný důvod a stojí za ním spekulanti. Česká národní banka a vláda by proto měly vystoupit s ústní intervencí a jasně říci, že posilování kurzu nemá opodstatnění a poškozuje českou ekonomiku."

Německo a Lucembursko zjednodušily Čechům přístup na pracovní trh

Od 1.listopadu platí v Lucembursku a Německu nová pravidla pro práci cizinců ze zemí, které vstoupily do Evropské unie 1.května 2004, tj. i pro Čechy. Lucembursko otevřelo svůj pracovní trh bez omezení, to znamená, že zahraniční pracovníci jsou postavení na stejnou úroveň jako domácí. Německo však svůj trh pouze pootevřelo, získat pracovní povolení ulehčilo jenom elektroinženýrům, odborníkům z automobilového průmyslu či strojařům. Poskytlo také výhody zahraničním absolventům německých univerzit, kteří nyní mohou po absolutoriu tři roky v Německu působit, což bylo doposud obtížné. Pro ostatní uchazeče nadále platí, že plný přístup na trh práce dostanou až ti, kteří v Německu už rok pracují. V současné době už ale našlo práci v této zemi více než 12 tisíc Čechů. V Lucembursku je to podstatně méně, pouze několik set. Stejné možnosti jako v Lucembursku mají Češi ještě v dalších devíti zemích, a to ve Velké Británii, Irsku, Španělsku, Portugalsku, Švédsku, Řecku, Nizozemsku, Finsku a Itálii. Ve zbývajících unijních zemích jako je Rakousko, Dánsko, Belgie či Francie zůstává získání pracovního povolení složitou byrokratickou záležitostí, která může trvat i několik měsíců.

Kurzovní lístek
23. 11. 2007 (středa)

EUR, 1 .....26.765
Kanada, 1 .....18.294
Slovensko, 100 .....79.960
USA, 1 .....18.049

Kultura

Zemřely tři význačné osobnosti

Ve středu 24.října odešel na věčnost skladatel moderní vážné hudby a pedagog, držitel medaile Za zásluhy **Petr Eben,** otec známého herce, moderátora a hudebníka Marka Ebena. Zemřel doma po dlouhé nemoci ve věku 78 let. Patřil k nejvýznamnějším skladatelům současné vážné hudby a prosadil se i ve světě, zejména jako autor varhanních skladeb a skladeb pro pěvecké sbory, nicméně se věnoval i hudbě orchestrální a duchovní (mešní ordinárium, řada nových písní v kancionálu). Složil přes 170 děl, mezi něž patří i pochod a fanfáry ke vztyčení prezidentské standarty a praporu Hradní stráže. Podle názoru hudebních kritiků má šanci zařadit se v budoucnu mezi slavná česká skladatelská jména jako jsou Antonín Dvořák, Bedřich Smetana či Leoš Janáček. Petr Eben se taktéž věnoval pedagogické činnosti na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a na pražské Akademii múzických umění. Do srdcí lidí se nicméně zapíše jako nesmírně pokorný, vzdělaný a lidský člověk s hlubokým vztahem k Bohu, který provázel celou jeho tvorbu.

V pondělí 29.října zemřela ve věku 84 let autorka historických próz **Jarmila Loukotková**. Poslední knihu Křik neviditelných pávů napsala přibližně před 10 lety. Zaměřila se na historické a psychologické prózy z prostředí antiky a středověké Francie. Mezi její nejznámější díla patří romány Není římského lidu, Spartakus či kniha o osudech francouzského básníka Francoise Villona Navzdory básník zpívá. Věnovala se i překládání z francouzštiny a napsala několik divadelních a rozhlasových her.

7. listopadu ve věku 77 let zemřel herec **Petr Haničinec**. Umělec podlehl rakovině. Před Vánocemi roku 1995 přitom přežil vážnou dopravní nehodu, po níž byl několik měsíců v bezvědomí. Už tehdy ho však sužovala vážná nemoc. Narodil se 15.září 1930 v Pardubicích. Vystudoval AMU a od roku 1953 hrál ve Východočeském divadle. Poté odešel do Prahy, kde působil u E. F. Buriana, v Divadle S. K. Neumanna a od roku 1962 v Divadle na Vinohradech, kde již zůstal. Během divadelní kariéry ztvárnil desítky rolí takových klasiků, jako jsou Gorkij nebo Goethe. Televizní diváci si jej mohou pamatovat zejména ze seriálů natočených před rokem 1989 jako například Žena za pultem, Synové a dcery Jakuba Skláře, Dobrá voda nebo Cirkus Humberto. Petr Haničinec se věnoval také dabingu a v roce 1996 dokonce obdržel prestižní Cenu Františka Filipovského za celoživotní přínos dabingu.

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Společný dokument katolíků a pravoslavných uznává papežský primát

Dne 15.listopadu byl zveřejněn závěrečný dokument ze zasedání Mezinárodní komise pro teologický dialog mezi katolickou církví a pravoslavnými církvemi, které probíhalo v italské Ravenně ve dnech 8.-14.10. Dokument uznává římského biskupa – papeže jako prvního mezi biskupy. Dokument s názvem "Eklesiologické a kanonické důsledky svátostné povahy církve: církevní společenství, konciliarita a autorita v církvi" byl dnes zároveň představen ve Vatikánu, v Istanbulu, v Aténách a na Kypru. Kardinál Walter Kasper, předseda Papežské rady pro jednotu křesťanů, řekl v rozhovoru pro Rádio Vatikán, že dokument hovoří o "napětí mezi autoritou a konciliaritou – též synodalitou – na místní, regionální i celosvětové úrovni." Poprvé v historii zde však pravoslavné církve uznaly existenci konciliarity a autority univerzální církve a tím i existenci primase, kterým je podle církevní tradice římský biskup, papež. "Nehovořili jsme však o privilegiích římského biskupa, jen jsme tuto otázku otevřeli pro další debatu," dodal kardinál Kasper. Dokument je podle něj "prvním krůčkem" a důvodem k naději, není však třeba jeho význam přeceňovat. "Cesta je velmi dlouhá a náročná," řekl. Předseda rady pro jednotu také zmínil skutečnost, že delegace moskevského patriarchátu ze společných jednáních odešla: šlo o konflikt mezi jednotlivými pravoslavnými církvemi, konkrétně o přítomnost delegátů z estonského patriarchátu, jehož samostatnost Moskva na rozdíl od Konstantinopole neuznává. "Jde o interní záležitost a my do ní nemůžeme zasahovat. Naplňuje nás však smutkem a účastí, protože je pro nás účast moskevského patriarchátu v budoucím dialogu důležitá," řekl kardinál Kasper.

Papež podepíše svou druhou encykliku

Svou druhou encykliku podepíše papež Benedikt XVI. na svátek sv. Ondřeje 30.11. Kardinál státní sekretář Tarcisio Bertone oznámil papežův úmysl během světového kongresu o spravedlnosti a pokoji, který nyní probíhá v Římě s cílem připomenout si 40. výročí encykliky papeže Pavla VI. Populorum progressio. Tématem nového papežského dokumentu se stala ctnost naděje a text se inspiruje novozákonním listem apoštola Pavla Římanům. Papež připravuje i svou třetí encykliku o sociálních tématech. Tento záměr zveřejnil již v červenci tiskový mluvčí Apoštolského stolce, P. Federico Lombardi, když hovořil o papežově programu na dovolené. První encyklikou papeže Benedikta XVI. byl dokument s názvem Deus caritas est (Bůh je láska). Papež ji podepsal 25.12.2005 a zveřejněna byla v lednu následujícího roku. Podle prohlášení Tiskového střediska Apoštolského stolce bude encyklika Spe salvi ("Spaseni nadějí", srv. Řím 8,24) představena týž den v 11.30 hodin v latinské, italské, francouzské, anglické, německé, španělské, portugalské a polské verzi.

List biskupů k homiletickému projektu "Učící se církev"

Biskupové českých a moravských diecézí napsali list, který pojednává o projektu s názvem "Učící se církev". V něm je zdůrazněn význam homilie v bohoslužbě, aby byl pochopen jako prostředek k oživení a obohacení víry. Během liturgického roku a tříletého cyklu lekcionáře budou nabídnuty katecheze v homiliích. Realizace projektu začne první adventní neděli, která letos připadne na 2.prosince. Přinášíme zde plné znění tohoto listu:

Bratři a sestry v Kristu, milé Boží děti!

Svatý otec Benedikt XVI. ve své nedávné výzvě upozornil na význam homilie při bohoslužbě. Homilie a kázání mají úzce spojit hlásané Boží slovo jak s bohoslužbou, tak s životem farnosti i jednotlivců, aby se jim stalo povzbuzením a oporou v životě. Ježíš dal učedníkům příkaz, z kterého přímo vyplývá, že jejich poslání je hlásat, zvěstovat a učit.

Již několik let jsme si při jednáních biskupské konference kladli otázku, jak přispět k tomu, aby se překonala větší či menší neznalost křesťanské nauky. Z této snahy se postupně rodil projekt zvaný Učící se církev. Při každé nedělní mši svaté se nabízí vzácná příležitost, jak po doznění Božího slova pravidelně nabídnout našim věřícím homilii, aby obsahovala ucelenou katechezi na důležité téma víry, které z úryvku přímo vyplývá. V průběhu liturgického roku a tříletého cyklu lekcionáře se tak seznámíme postupně se všemi pravdami víry, jak je předkládá Katechismus katolické církve.

Je nyní před námi dlouhá cesta, jak probudit, oživit a obohatit svou víru. Věta apoštola Pavla: "Vím, komu jsem uvěřil!" zavazuje i nás, abychom přijali Kristovo učení a pravdy víry v celistvém a plném poznání. Věříme, že touto cestou nám Duch Svatý pomůže v růstu naší víry a lásky, bez níž by i naše snaha o evangelizaci stála jen na chabých základech.

Tento krok vyžaduje ochotu a odhodlanost nás všech. Klade nároky jak na kazatele, aby se v přípravě homilií rádi a cílevědomě podřídili této službě Slova, tak i na věřící, aby při kázání zaujali postoj pozorného naslouchání. Budeme se snažit uvědomit si a zapamatovat všechny podstatné pravdy naší víry, abychom je mohli uvádět do vlastního života a obhájit ve světě plném duchovního tápání a dezorientace.

V den slavnosti hlavního patrona naší země svatého Václava jsme slyšeli biblickou výzvu: "Počátkem moudrosti je zcela upřímná snaha poučit se, chtít se poučit je láska k ní..." (Mdr 6,17). Tato slova nadčasově platí i pro nás: Poznáním Boha poroste i naše láska k Němu, a také přesvědčivá síla našeho svědectví, které o Něm chceme vydávat.

Prosíme Boha za to, aby projekt Učící se Církev byl přijat kněžími, jáhny i všemi věřícími. Jde o naše společné a závazné poslání k Boží slávě a prospěchu Církve.

Vaši čeští a moravští biskupové

Podle zpráv České biskupské konference

Chceme opravdu takové Vánoce?

Křesťané ve Spojených Státech musí stále čelit upadající íře. Úpadek víry není nic nového. Tento proces trvá již něolik desetiletí. Vidíme to zvláště na symbolech Vánoc. Sva- byli nahrazeni jeleny a plyšovými zvířátky, náboženské ymboly obchodními kýči a Svatá Noc světskými obraty, teré jsou velmi vzdálené od původní myšlenky příchodu Božího Syna na svět. "Radost světu", kterou přinesl příchod Spasitele je dnes zjednodušena na "Svět je naše radost", kde i vytváříme své lidské pohodlí a nezůstává zde již místo pro ežíše Krista.

Je zajímavé, že horliví věřící se snaží křečovitě ucpávat praskliny a trhliny popraskané hráze se vším co najdou, aby abránili modernistické záplavě, ale ve skutečnosti by situce vyžadovala jinou taktiku. Minulé století zaznamenalo lnu komercialismu předbíhající víru a pravou zbožnost. Tak těkající psi nyní vyřvávají "Jingle Bells" dávno předtím,než abička začne rozmrazovat krocana na Thanksgiving. A co ná cokoliv z tohoto společného s Emanuelem?

Nevím, zda je správné vyhlásit křížovou výpravu pod eslem "Dejte Krista zpět do Vánoc" a dožadovat se, aby árky měly vánoční charakter. Každý podnikatel udělá všehno možné a nazve zboží podle přání zákazníka, jen aby árky prodal, protože s prosincovou tržbou počítá ve svém ozpočtu, aby pak překlenul slabší začátek nového roku. Obchodníci, kteří by se odvážili zeslabit "Posvátný význam ezony" by měli proti sobě rozhněvané Křesťany, kteří by ic nenakupovali. A tak jestliže jsme "Vánoční stromy" změili na "Rodinné stromy", klidně z nich zase uděláme "Váoční stromy", hlavně, když to bude vyhovovat zájmům věřících a stromy s ozdobami a světýlky budou kupovat. Obchodníci si dovedou poradit v každé situaci.

Závisí naše víra na tom všem? Povznese správně pomenovaný strom naši duši? Otevřou dárky člověku Boží Království jsou-li určeny pro "Christmas" (Vánoce) namísto ro "holiday" (svátky)? Proč musíme vést tuto bitvu abychom zajistili správné kategorie v materialistickém šílenství? Nakonec stejně zjistíme, že se naše snahy minou účinkem. Chtěli bychom odstranit zmatek a pomoci věřícím, aby se zaměřili na Božské dítě – Ježíše Krista. Chtěli bychom obemout chudé jesle s čistým srdcem, které strávilo čtyři týdny ádné adventní přípravy. Chtěli bychom, aby všechny duše pochopily skutečnou svobodu a zvolily si Boha, který sám ebe dal člověku jako Nejcennější dar a vyslyšel tak všechny nodlitby a naplnil veškeré lidské tužby. Chtěli bychom, aby pokora Betléma vynikla nad nestřídmostí, pýchou a sobecvím. Jak mohou hlasité protesty proti "Happy Holidays" ponoci dosáhnout něco z toho?

Jestliže se Západ vzdálil od svých křesťanských kořenů a pokládá je za nepřesvědčivé, pak pouhé sentimentální lpění na zašlé slávě nemá žádnou cenu. Chvála Bohu za to, že židovsko – křesťanské učení bylo základem státního zřízení v Americe, ale pokud současná generace již více nevěří, my je nemůžeme nutit aby slavili svátky, které jim nic neříkají. Takový je dnešní svět, kde skutečná víra stále více mizí.

O tom všem každý rok v adventu stále znovu a znovu přemýšlím. Vidím, že je stále víc a víc obtížnější toužit po Spasiteli mezi jeleny, sněhuláky a pozlátky. Ale měl by být advent výroční "válkou kultůr" nebo bychom se měli spíš uchýlit do tichosti a meditace?

Pětitýdenní předvánoční shon směřující k svátkům již dávno zastínil moudrou přípravu Svaté Matky Církve, kterou vždy v adventu vyžadovala. Také půst už se zcela vytratil a vánoční radost, která by měla trvat až do Hromnic se dávno ztratila ve víru masek a trumpet Silvestra a Nového roku.

Postavte se proti předčasnému hýření a zavádějícím oslavám. Nechte svět světu. Běžte do svého pokoje, zavřete a modlete se - proste za věrnost, proste za ochotu k oběti, proste za opravdový mír. Takový příklad pro vaše děti bude mnohem víc výmluvný než vyžadovat, aby svět vzdával povrchní chválu Bohu, kterého nectí. Svět Ho nepřijal při Jeho narození a nyní Jej zesměšňuje na Jeho výroční svátek. Když dělá z Vánoc karikaturu jenom tím zvětšuje výsměch našeho milovaného Pána. Těm kdo uvěřili však dal milost stát se Božími dětmi. (srv. Jan 1,12)

Podle Genevieve S. Kineke - Catholicexchange.com
připravil František Klaban, Kanada

HLASY NÁRODA

Máte již zaplaceno předplatné na rok 2008?

Vpravo nahoře na nálepce s Vaší adresou je měsíc a rok, kdy Vám předplatné končí

USA na rok – osobní odběr v kostele: 30.00 USD
USA na rok – poštou 1.třída: 40.00 USD
Kanada na rok letecky: 40.00 USD
(prosíme z Kanady posílejte šeky v US dolarech)
Ostatní cizina na rok letecky: 55.00 USD

Naše adresa:
Hlasy národa,
P.O. Box 508 576,
Cicero, IL 60804
Tel.:(708) 656 -7472 Mobil: (708) 533-1050

Doporučte Hlasy národa svým známým!

Pouť do Svaté země (12)

Pokračování ze str.2

Podle těchto exegetů výraz „katalyma“ označuje „velkou místnost“, která byla jakýmsi ústředním shromaždištěm velkého rodinného domu. Stejný výraz je použit v evangeliu sv. Marka a sv. Lukáše k označení místnosti, kde se konala poslední večeře Páně. (Mk 14,14; Luk 22,11) když však přišli Josef a Maria do Betléma, byla tato velká obývací místnost již přeplněna jinými příbuznými, kteří přišli z bližších míst než oni ze vzdálené Galileje. Také to nebylo právě vhodné prostředí, v němž by Panna Maria měla porodit očekávané dítě. Tato situace přece jenom vyžadovala určité soukromí. Josef a nastávající matka tedy tiše odešli. Kam? Nouzovým řešením byl chlév, který sloužil pro dobytek majitele domu. Tento chlév byla jeskyně ve skále. Ještě dodnes je v Palestině zvyk, zvláště na venkově, postavit si dům přímo před jeskyní ve skále. Sama jeskyně se pak stává součástí obytného prostoru. Něco podobného jsme ostatně viděli již v Nazaretě, na místě zvěstování Kristova vtělení.

Pro místo narození Ježíše Krista v jeskyni mluví četná svědectví, která vycházejí ze staré místní tradice. Raně křesťanský spisovatel Justin, který se narodil okolo roku 100, se ve své Apologii zmiňuje o Ježíšově narození v jeskyni. Nejvýznamnější teolog prvotní řecké církve Origenes (185-254) píše o Betlémě stručně a jasně: „Chce-li mít někdo pro skutečnost Ježíšova narození v Betlémě kromě proroctví Micheášova a vyprávění sepsaných Ježíšovými učedníky v evangeliích ještě jiné důkazy, měl by vědět, že ve shodě s vyprávěním evangelistů o jeho narození se v Betlémě ukazuje jeskyně, kde se Ježíš narodil a v této jeskyni jesle, kde byl položen zavinutý v plenkách. Co se tu ukazuje je každému v okolí známo. Pohaně to každému ukazují, kdo to chce vidět, že totiž v uvedené jeskyni narodil jistý Ježíš, jehož křesťané uctívají a jemuž se klanějí.“

Na tomto místě uctívaném poutníky byl postaven již na přelomu prvního a druhého století kostel Narození. V roce 135 římský císař Hadrián, v úsilí vyhladit křesťanství, zasvětil jeskyni pohanskému bohu Adonisovi. Až do zásahu Konstantinova v roce 326 neměli křesťané oficiálně přístup k místu pro ně tak drahému.

Impozantní interiér baziliky Narození Páně v Betlémě

Kostel Narození vybudovaný Konstantinem v roce 326 byl jedním ze tří prvních kostelů postavených v Palestině. Byla to impozantní stavba, kterou poutníci 4. a 5. století obdivovali pro její nádheru. Stěny byly vyzdobené freskami a mohutné mramorové sloupy dělily chrámový prostor na pět lodí. Svatá Helena odvezla hliněné jesličky do Říma (dnes jsou uctívány v bazilice Santa Maria Maggiore) a nahradila je stříbrnými. V roce 386 přišla z Říma do Betléma skupina poutníků mezi nimiž byla římská šlechtična sv. Pavla (347-404) se svou dcerou Eustachií a neobyčejně vzdělaný mnich sv. Jeroným (342-420). Sv. Pavla založila blízko kostela klášter a hospic. Sv. Jeroným se uchýlil do blízké jeskyně, kde žil jakou poustevník až do své smrti. Zde pracoval na překladu bible z originálních jazyků – hebrejštiny, aramejštiny a řečtiny do latiny. Tento překlad pod jménem Vulgáta byl oficiálním překladem bible pro římskokatolickou církev až do roku 1979, kdy byl na přání papeže Jana Pavla II. pořízen nový latinský překlad zvaný Neo Vulgáta.

Během samařského povstání byla Konstantinova bazilika značně poškozena, a tak ji dal kolem roku 530 císař Justinián zbořit. Na původní podlahu starého kostela navezli asi půl metrovou vrstvu hlíny a na této vyvýšené ploše byl vybudován nový kostel, takže bazilika, kterou dnes navštěvují poutníci je vlastně bazilika Justiniánova. Bazilika je téměř 54 metrů dlouhá a 26 metrů široká. Vnitřní prostor je rozdělen čtyřmi řadami sloupů na širokou střední loď a dvě dvojice užších bočních lodí. Sloupů je čtyřicet a jsou to monolity z načervenalého vápence, které měří až k architávu 5,47 metrů. Jsou zakončeny korintskými hlavicemi, které jsou všechny stejné tvořené třemi stupňovitými řadami akantových listů. Na některých sloupech lze ještě rozeznat starobylé malby. V jižní boční lodi je na pátém sloupu s Mariiným obrazem uveden přesný den, kdy umělec dokončil své dílo 1130 od Vtělení Páně, 15.května. Střední loď je vyšší a je osvětlována z obou stran řadou obloukových oken v horní části vysokých stěn, které jsou pod okny zdobeny mozaikami, postranní lodě jsou dnes potemnělé, protože původní obdélníková okna jsou většinou zazděná. Bazilika ne-

má strop, ale je uzavřena přímo krovem střechy. I když nynější krov je z doby pozdější, lze předpokládat, že takto chrám vypadal již v době Justiniánově. Téměř všechny zprávy z období křížových výprav mluví o nádherných mozaikách, které zdobily stěny prostřední lodi. Nechal je zhotovit císař Komnenos (1143-1180). Do dnešní doby se z nich však zachovaly jen fragmenty. Za přesný popis mozaik, kterým již tehdy hrozil zánik, vděčíme neúnavnému dokumentaristovi křesťanských památek ve Svaté zemi františkánskému kvardiánovi Quaresimovi (1616-1626). Úzké prostory mezi okny vyplňovaly vysoké postavy andělů, vyslanců Božích, kteří oznamovali pastýřům narození Božského dítěte. Jejich tváře byly obráceny směrem k jeskyni a jejich ruce naznačovaly oznamovací gesto. Pod okny po obvodu vnitřního prostoru se táhlo jako široký barevný pás zpodobení prvních sedmi všeobecných církevních koncilů a čtyř provinčních synod se jmény a dobou konání těchto sněmů a stručným popisem článků víry, které zde byly vyhlášeny. Dodnes jsou poměrně dobře zachována pole zobrazující sněmy v Niceji, v Konstantinopoli, v Chalcedonu a Efesu. Spodní část mozaiky nad architávem je tvořena dlouhou řadou Ježíšových předků, na jižní straně podle rodokmenu Matoušova, na severní straně podle genealogie Lukášovy. Velmi zřetelné jdou dodnes postavy Josefova otce Jakuba, a jeho předků Matana, Eleazara, Eliuda, Achima, Sádóka a Azóra.

Fasáda Justiniánovy baziliky s mohutným centrálním vchodem a s dvěma menšími postranními vchody byla vyzdobena barevnou mozaikou představující Narození Páně a Mudrce od východu. Když Peršané roku 614 napadli Palestinu a pobořili všechny její kostely, baziliku Narození ušetřili, jak uvádí list jeruzalémské synody z roku 863: „Když Peršané přišli do Betléma a spatřili s úžasem obrazy mágů z Persie, z hluboké vážnosti a milující úcty ke svým předkům uctili mágy a chrám ušetřili. A tak tu je až dodnes. Bazilika zůstala víceméně nezměněna kromě nahrazení oblouku v hlavní bráně rovným nadpražím. S příchodem křižáků byla bazilika vyrabována normandským knížetem Tankredem a jeho oddílem rytířů, zatímco ostatní křižácká armáda odpočívala v blízkosti Betléma před svým vítězným tažením na Jeruzalém. O Vánocích roku 1100, šest měsíců po dobytí Jeruzaléma, byl v bazilice Narození Balduin I. korunován prvním králem Latinského království. Korunovace se nekonala v Jeruzalémě, protože tam byl korunován Kristus trnovou korunou. Po pádu Latinského království v roce 1187 se vlastnictví baziliky Narození často měnilo mezi různými křesťanskými denominacemi, které byly v Palestině aktivní. Vlastníci však velmi málo dbali o údržbu baziliky, takže ta pomalu chátrala. Dokonce v 16.století Turci strhli olověné pláty ze střechy chrámu a použily je na výrobu dělových koulí. Největší zápas o vlastnictví baziliky se nakonec odehrával mezi františkány a ortodoxními Řeky. Šarvátky často vrcholily násilným střetnutím, pleněním a ničením posvátných předmětů. Od roku 1873, aby se předešlo podobným událostem, byla bazilika ve dne v noci hlídána policií. Zemětřesení v roce 1834 a požár v roce 1869 ještě zhoršily ubohý stav baziliky. Teprve roku 1933 Britská Mandátní vláda v Palestině začala s částečnou obnovou, v níž pokračuje od roku 1967 vláda Izraele. V současné době mají baziliku a jeskyni Narození ve správě řečtí ortodoxní křesťané a katolíci mají v jejím těsném sousedství nový kostel sv. Kateřiny.

Návštěva místa Kristova narození je skutečně jedinečným, radostným a slavnostním životním zážitkem. K bazilice Narození se přichází přes rozlehlé nádvoří, které bylo původně součástí byzantského atria. Ze tří původních vchodů jsou dva boční zazděny a prostřední je zmenšen na úzký, jen 120 centimetrů vysoký vstup zvaný „vchod pokory", takže jsme se všichni museli hluboce sklonit, abychom tudy mohli projít. Hlavní vchod byl takto upraven kolem roku 1500, aby tudy nemohli muslimové vjíždět do baziliky na koních, a tak ji znesvěcovat. Po projití „vchodem pokory" jsme se ocitli v předsíni ponořené téměř do úplné tmy. Když jsme otevřeli dveře do hlavní lodě baziliky, ohromila nás její majestátní nádhera, jak jsme ji již podrobně popsali. Uvnitř chrámu nejsou žádné lavice, ani jiný nábytek. Monumentální starověký sloh narušuje snad jen vysoký ikonostas, který odděluje bohatě zdobený řecko ortodoxní oltář od chrámové lodě a množství visících a stojících lampiček, které jsou charakteristic-

Naše anticipovaná „Vánoční" mše svatá v kostele sv. Kateřiny v Betlémě

kým znakem kostelů východního obřadu. Na severní straně baziliky je Kaple Králů zasvěcená Třem Králům. Tato část kostela patří Arménské církvi. Od této kaple se sestupuje dolů do jeskyně Narození.

Místo narození Ježíše Krista je velmi prosté, ale o to víc působí na člověka vnitřně. Jeskyně vytesaná do měkkého vápence, byla kdysi přístupná z okolního rovného terénu. Při stavbě chrámu Narození byla přeměněna v kryptu a strop nahradila zděná klenba. Bývalou nádheru jeskyně popisuje roku 1666 francouzský lékař G. Brmond z Marseille: „ Podlaha je z nejkrásnějšího mramoru, zdi jsou obloženy až do výše šesti stop a zbytek jakož i klenba jsou vyzdobeny mozaikami, které jsou celé začazené kouřem." Při požáru v roce 1869 byla výzdoba klenby zničena. Dnes zahalují stěny pestré závěsy z ohnivzdorné látky a prostor bez oken ozařují četné zde zavěšené lampy, které dodávají jeskyni starobylý ráz.. Kromě několika výklenků má samotná jeskyně zhruba obdélníkový tvar o délce asi 12 metrů a průměrné šířce 3 metry. Přístup dolů do jeskyně je po dvou schodištích. Na východním konci jeskyně je mezi oběma schodišti vytesán ve skále výklenek, v němž stojí oltář Kristova narození. Na stěně apsidy jsou ještě patrné stopy středověké mozaiky zobrazující Ježíšovo narození. Pod oltářní menzou je v bílé mramorové podlaze zasazena čtrnácticípá

hvězda s latinským nápisem: Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est. – Zde se z Panny Marie narodil Ježíš Kristus. Hvězda je osvětlována patnácti stříbrnými lampami, které představují různé křesťanské církve. Na boku jeskyně je malý výklenek, kde proti sobě stojí další dva oltáře. Katolický je tzv. oltář Jesliček, který stojí na místě, kam byl malý Ježíš po narození uložen. Druhý oltář Mudrců je na místě, kde mudrci složili svůj hold Božímu Synu.

Když naše poutní skupina sestoupila do jeskyně Narození a stanula na tomto snad nejposvátnějším místě naší planety, kde Druhá Božská Osoba – Slovo se stalo tělem... zazpívali jsme s nadšením, jako nikdy před tím, naši národní koledu: Narodil se Kristus Pán... „Genius loci" prostoupil celou naši bytost – jakoby jedním dechem jsme vyzpívali všechny čtyři sloky a ty drahocenné okamžiky byly zapsány do našich srdcí písmem věčnosti. Polibek Betlémské hvězdy jsme si vzali s sebou s nadějí, že s námi zůstane navždy. S pocitem lítosti jsme opouštěli tento „ráj na zemi", abychom uvolnili místo další poutní skupině. Mnozí z poutníků se však na toto místo později po mši svaté ještě znovu vrátili, aby zde setrvali v tiché modlitbě a hluboké adoraci tajemství Kristova narození.

Z baziliky Narození lze přímo přejít do kostela sv. Kateřiny Alexandrijské, který byl postaven františkány v roce 1882 na troskách křižáckého kostela z 12.století. Je poměrně moderního rázu s křižovou žebrovou klenbou. Pod kostelem je pět jeskyní spojených labyrintem chodeb. V první žil a pracoval sv. Jeroným. V druhé byl jeho hrob a hroby sv. Pavly a její dcery Eustochie: dnes jsou tyto hroby prázdné. Ostatky sv. Jeronýma jsou uloženy v Římě v bazilice Santa Maria Maggiore, kde jsou také uchovávány původní jesličky. V další jeskyni se nachází hrob sv. Eusebia, nástupce sv. Jeronýma. Ve čtvrté jeskyni je Kaple neviňátek a v poslední jeskyni kaple sv. Josefa.

Před kostelem sv. Kateřiny se nachází v letech 1948-49 nádherně obnovený původně křižácký klášter. Je obklopen palmami a jinými rostlinami z oblasti Středomoří. Křížová chodba obklopuje malý rajský dvůr, kam se ochoz otvírá v každém poli trojicí obloukových oken, která podpírají vždy dva a dva kamenné sloupky. Uprostřed dvora stojí na vysokém sloupu socha sv. Jeronýma u jehož nohou leží lidská lebka symbolizující jeho mnišský život a pomíjivost tohoto světa.

Jeskyně mléka

Jižně od baziliky Narození se nachází tzv. Jeskyně mléka. Podle tradice se sem uchýlila Panna Maria po narození Ježíška a zde ho kojila. Při tom upadla kapka jejího mateřského mléka na zem a způsobila, že kámen celé jeskyně zbělel. Toto místo je posvátné pro křesťany i muslimy a přicházejí sem mnozí poutníci, zvláště nové matky, které zde sbírají ze stěn jeskyně kousky bílého kamene, aby si je přimíchaly do jídla, a tak měly lepší mléko pro kojení svých dětí. Lidé od pradávna věřili, že kámen z této jeskyně pomáhá nejen matkám, ale má i jiné léčivé účinky. Od 7.století se posílaly kousky tohoto bílého kamene do evropských kostelů. Když křižácký král Balduin II. obléhal roku 1123 pobřežní město Aškalon, nechal si přivézt kameny z Mléčné jeskyně, aby si zajistil vítězství. V současné době patří jeskyně františkánům, kteří nad ní v roce 1871 postavili kostel.

Pole pastýřů

Přesné místo, kde se anděl ukázal pastýřům nám není známé, ale tradice poukazuje na dvě místa, obě na okraji křesťansko – arabské vesnice Bet Sahur na dnešním východním předměstí Betléma. Jedno z těchto míst se nazývá Deir el Ranad (Shromáždění pastýřů) a je ztotožňováno s biblickým Tower of Edar (Věž stáda), kde se Jákob zdržoval po smrti své manželky Ráchel (Gen 35,21) a je dnes v péči řecké ortodoxní církve. Vykopávky, které zde byly prováděny v roce 1972 dokazují, že toto místo bylo uctíváno již ve 4.století. Původním místem spojeným s touto úctou byla přírodní jeskyně. Podle tradice pastýři dostali zprávu v jeskyni, ačkoli bible se o tom nezmiňuje. V 5.století byla jeskyně zvětšena a byl v ní zřízen kostel. Protože byl celý kostel pod zemí, zůstal dobře zachován až do dnešní doby a je jedním z nejlepších příkladů raných byzantských kostelů. Nad podzemním kostelem byly v 6.století zbudovány dva nové kostely, aniž by byl nějak dotčen podzemní a v 7.století byl přistavěn klášter. Poutníci, kteří klášter navštívili, vyprávěli, že jim zde ukazovali hroby pastýřů. V 11.století bylo místo opuštěno, ale jeho význam nebyl zapomenut.

Kostel Pastýřů na poli Pastýřů

V druhé polovině 19.století bylo rovněž v blízkosti Bet Sahuru navrženo druhé místo jako Pole pastýřů. Františkáni je koupili a v roce 1954 na něm postavili roztomilou kapli Pastýřů v podobě stanu kočovníků podle návrhu italského architekta Berlozziho. Kaple je vyzdobena obrazy z Ježíšova dětství.

Naši návštěvu Betléma zakončeme krátkou myšlenkou z vánoční homilie sv. Jeronýma: „Pod záminkou úcty ke Kristu jsme dnes odstranili hliněné jesle a nahradili je stříbrnými. Ale pro mne byly ty, které se odstranily, daleko cennější. Zlato a stříbro se hodí pro pohany. Ke křesťanské víře patří jesle z hlíny. Ten, kdo se v těchto jeslích narodil, zlatem a stříbrem opovrhoval. Nechci odsuzovat ty, kteří to učinili z lásky k němu, jako neodsuzuji ty, kteří zhotovili zlaté nádoby pro chrám. Vidím však s úžasem, že se Pán a stvořitel světa nenarodil ve zlatě a stříbře, ale v prachu."
(Anecdota Maredsolana III. 2, s.393)

Připravil Karel J.Chrobák

Vděčná vzpomínka

7.prosince 2007 si připomeneme sedmé výročí úmrtí našeho milého duchovního Otce

Rev. Maura Ladislava Poučka OSB

Narodil se 21.listopadu 1920 ve Velké Lečici u Příbrami v Čechách.
Vstoupil do benediktinského řádu, kde v arciopatství sv. Vojtěcha
a sv. Markéty v Praze - Břevnově 30.srpna 1941 složil řeholní sliby.
Teologii studoval na Karlově Universitě v Praze a od roku 1946
v Belgii, kde byl 1.srpna 1948 vysvěcen na kněze.
9 roků působil jako misionář a učitel katolických škol
v Belgickém Kongu v Africe.
Od roku 1965 působil v Chicagu v USA, kde se zapojil nejprve
do práce benediktinů v Lisle, posléze pracoval především
pro naše krajany ve farnosti sv.Prokopa v Chicagu
a nakonec ve farnosti Panny Marie Svatohorské v Ciceru.
Ve svém kněžském poslání byl vyhledáván jako výborný zpovědník.
Spolu s Otcem Vojtěchem Vítem OSB se významnou měrou podílel
na vydávání krajanských novin Hlas národa jako redaktor a korektor.
Na věčnost byl Pánem života a smrti povolán po těžké nemoci 7.prosince 2000.

Vzpomínkovou mši svatou budeme za něho obětovat u Panny Marie Svatohorské v Ciceru v sobotu 8.prosince 2007 v 6.30 večer. Děkujeme všem, kdo si na něho v modlitbě vzpomenou s námi.

Rev. Dušan Hladík
a přátelé z České Misie v Chicagu

Společnost pro Vědy a Umění (SVU) Chicago
srdečně zve své členy a přátele na
předvánoční schůzku s bohatým programem
v úterý 11.prosince 2007 v 7 hodin večer
ve společenské místnosti České Misie,
2340 S. 61st Ave. Cicero, IL 60804

VÁNOČNÍ ROZJÍMÁNÍ

v poesii a prose

Uvidíte video klasických a tradičních vánočních melodií a barevné diapositivy a společně si zazpíváme naše krásné české koledy.

Po programu bude následovat menší občerstvení a přátelská debata. Přijďte všichni zapomenout chvilku na denní starosti a vžít se do kouzelné doby nejkrásnějších svátků v kruhu přátel 11.prosince.
Vstup volný.
Pořádající výbor SVU Chicago

Úmrtní oznámení

S bolestí v srdci oznamujeme všem přátelům a známým, že dne 12.listopadu 2007 byl povolán na věčnost pan

Radoslav Dohnal

Narodil se 12.ledna 1933 v Topolné na Moravě.
V Břeclavi vystudoval průmyslovou školu a
potom odešel do Prahy, kde pracoval v Energoprojektu.
V době komunismu emigroval do Norska, kde působil asi 13 let.
Potom odešel do USA, kde pracoval pro několik firem.
Jeho oborem byla vzduchotechnika.
Účastnil se rozsáhlých prací pro letiště O'Hare v Chicagu,
kde se podílel na budování mezinárodního terminálu č.5.
Naposledy pracoval pro firmu Globetrotters Engineering Corp.
Zemřel po delší nemoci 12.listopadu 2007.
Pohřeb žehem byl privátní.
Rozloučili jsme se s ním při mši svaté v kapli domu České
misie ve středu 21.listopdu večer. Jeho popel bude
převezen do rodné země a uložen v hrobě jeho rodičů.

Děkujeme všem, kdo si na něho vzpomenou v modlitbě.

Přátelé z Chicaga a okolí

Ježíšku náš drahý,
nezapomeň,
že jsi Jezulátko z Prahy,
nezapomeň,
že jsme dítky Tvojí Matky,
nechť nás rozehřeje
úsměv její sladký!

Všem lidem dobré vůle
Boží požehnání

vyprošuje

Karel J. Chrobák s dětmi a vnoučaty

Požehnané svátky vánoční
a hodně zdraví v novém roce
všem přátelům a známým přejí

Tomečkovi
Rasochovi
a Milka Sovová

Radostné svátky vánoční
a požehnaný nový rok 2008
svým přátelům a známým přejí

Eduard a Alice Vedralovi

Radostné Vánoce a všechno nejlepší
a mnoho zdraví v roce 2008

všem přátelům a známým přeje
a ochranu Matky Boží vyprošuje

Karel Švec

PŘIJDE SVATÝ MIKULÁŠ

Srdečně zveme všechny děti i dospělé na Mikulášskou besídku

v neděli 9.prosince 2007

v Besedním domě farnosti Panny Marie Svatohorské
2416 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804

Sál bude otevřen od 2.00 odpoledne
Program začne ve 3.00 odpoledne
V programu vystoupí děti s pásmem básniček a koled.
Na závěr přijde Mikuláš v doprovodu anděla a čerta a bude dětem nadělovat dárky.

Bude také bohatá tombola a občerstvení.
V prodeji budou též balíčky vánočního cukroví.
Vstupné dobrovolné.

Bližší informace podá
Fr. Dušan Hladík - Tel: (708) 656 7472 Mobil: (708) 533 1050

ČESKÉ VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY

Pondělí 24.prosince 2007 - Štědrý večer

SLAVNÁ PŮLNOČNÍ MŠE SVATÁ

v 10.00 hod.večer

V kostele Panny Marie Svatohorské - 2412 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804

české koledy se budou hrát a zpívat již od 9.00 hod. večer

Jakub Jan Ryba - Česká mše vánoční

bude provedena při samotné bohoslužbě
zpívají sólisté a chrámový sbor za doprovodu varhan a orchestru

Úterý 25.prosince 2007 - Hod Boží vánoční

Mše svatá v 10.30 hod. dopoledne
v kapli Misijního domu - 2340 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804

Středa 26.prosince 2007 - Svátek svatého Štěpána

Mše svatá v 10.30 hod. dopoledne v kapli Misijního domu

Sobota 29.prosince 2007 - Svátek svaté rodiny

Mše svatá v 6.30 hod. večer v kostele Panny Marie

Neděle 30.prosince 2007 - Svátek svaté rodiny

Mše svatá v 10.30 hod. dopoledne v kapli Misijního domu

Pondělí 31.prosince 2007 - sv. Silvestra

Mše svatá v 6.30 hod. večer v kapli Misijního domu
potom **přátelské posezení v KLUBU** Misijního domu

NOČNÍ ADORACE

od 11.00 do 12.00 hod.večer v kapli Misijního domu

Úterý 1.ledna 2008 - Nový rok

Mše svatá ke cti Panny Marie v 10.30 hod. dopoledne v kapli Misijního domu

Sobota 5.ledna 2008 - Zjevení Páně - svatých Tří králů

Mše svatá v 6.30 hod. večer v kostele Panny Marie

Opakuje se Rybova - Česká mše vánoční

Příležitost ke svaté zpovědi vždy hodinu před mší svatou, během bohoslužeb se zpovídat nebude.
K svatému přijímání může přistoupit jen ten, kdo se očistil od hříchů.

Bližší informace podá: Rev. Dušan Hladík Telefon: (708) 656 - 7472 Mobil: (708) 533 – 1050

2007 Christmas Concerts

Sourozenci Slívovi
Vás srdečně zvou na

Vánoční koncerty

Program:
Vánoční koledy a hudba od Vivaldiho,
Bacha, Handela, Palestriniho,
Chaloupského a další

Vstup volný

Neděle 30.prosince 2007 2.30 PM
Kaple domu České misie - 2340 S. 61st Ave, Cicero, IL

Friday, Jan 4, 2008 at 7:30 PM Slivas with Glimcos (same program)
Holy Spirit Catholic Church - 2003 Hassert Blvd. (111th St.), Naperville, IL

Další informace najdete na: http://www.psliva.com/concerts/

www.silvestr2007.com

best shot PRODUCTION

Zveme Vás na 2. ročník Česko-Slovenské akce

SILVESTROVSKÁ SHOW 2007

Pondělí
31.12.2007 od 8pm

Besední dům
2416 S.61st Ave.
Cicero, IL 60804

K tanci a poslechu pro všechny věkové kategorie
Vám bude hrát DJ SPEEDSTER
který Vás také bude celým večerem provázet.

Laserová show! Bohatá tombola!
... a možná přijde i kouzelník!

Bohaté občerstvení zdarma:
Pohoštění na uvítanou.
Hlavní večeře - vepřový řízek, domácí bramborový salát.
Šampaňské k novoročnímu přípitku.

Počet míst je omezen! Zajistěte si místenky již dnes!
1.11.-30.11. - $50 1.12.-29.12. - $60
K dostání na internetu, přes telefon nebo v těchto českých prodejnách:

Vltava - 7412 W. Belmont Ave., Chicago, IL 60635. Tel. 773-786-4520
Cafe Prague - Czech Tempos 6710 (2 W. Belmont Ave., Chicago, IL 60634 Tel 773-427-7587
Czech&Slovak Store - 3113 N Central Ave., Chicago, IL 60634. Tel. 773-205-5300
Labužník Inc. - 6624 W.Archer Ave., Chicago, IL 60638. Tel. 773-788-9225

Info, lístky, rezervace stolů na telefonu: 312-608-4503

Kontakt: E-mail: info@silvestr2007.com Web: www.silvestr2007.com

CZECHOSLOVAK ALLIED ORGANIZATIONS IN CHICAGO

cordially invites you to attend the

50th Anniversary of the Representative Ball

Saturday, February 2, 2008

Featuring music by

St. Louis-Czech Express Band

Terrace and Venetian Ballrooms of Drury Lane Oak Brook
100 Drury Lane, Oak Brook Terrace, Illinois

Donation: $80.00 per person, includes dinner with unlimited wine, entertainment and 4 hours of open bar.

Cocktails at 6:30 p.m. – Dinner at 7:00 p.m.

Presentation of past debutantes at 8:30 p.m.

Music by St. Louis-Czech Express Band from 7:00 p.m. – 12:30 a.m.

Formal attire requested.

For further information and table seating, call Mrs. Vlasta Vicenik at (708) 354-0520.

Svec & Sons

Funeral Home

6227 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, IL 60402
Rodinný závod sloužící krajanům v zármutku
už celých 93 let od roku 1915

Rodinnou a osobní radost o Vánocích z narození našeho Vykupitele - Ježíše Krista v Betlémě a hojnost zdraví a Božího požehnání v celém roce 2008 Vám přejí

James - Václav Švec
s maminkou Aničkou

Private Parking

(708) 484-2050 (773) 242-2027

Šťastné a požehnané vánoční svátky a úspěšný nový rok 2008

přeje svým posluchačům československého rádiového vysílání v Chicagu a okolí

JERRY JIRÁK

Československé rádio vysílá na stanici WCEV 1450 AM
každou neděli od 9 hodin do 10 hodin dopoledne.

Poslechněte si hezkou hudbu a zprávy z naší české komunity.

Christmas Greetings from

Czech Voice of Cleveland

Veselé Vánoce
a požehnaný nový rok 2008

České rádiové vysílání pro oblast Clevelandu na stanici
WERE 1490 AM v neděli 1.00 - 2.00 PM
WHKW 1220 AM v neděli 3.03 - 5.00 PM

Joe Kocáb

4501 Cullen Dr., Cleveland, OH, 44105
Tel. (216) 883 - 4760

Veselé Vánoce a šťastný nový rok 2008

přeje všem přátelům

SPARTA A. B. A.

Veselé Vánoce a šťastný nový rok 2008
Merry Christmas
and happy New Year 2008 from

CZECH CATHOLIC UNION

5349 Dolloff Road, Cleveland, Ohio 44127

Fraternal Life Insurance

Since 1879

1-216-341-0444

Elsie T. Malec, president
Theresa M. Pokorny, secretary - treasurer

Chicago Representatives

Loretta Moravecek 1-708-484-3162
Dolores Jacklin 1-630-968-1292

We wish a very Blessed Christmas and Happy New Year to all our friends
Všem našim přátelům přejeme milostiplné svátky Kristova narození a šťastný nový rok 2008

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken

In association with

Conboy's Westchester Funeral Home

10501 W. Cermak Rd., Westchester, IL 60154
Direct Line: (773) 910 – 3400
Chapel: (708) 562 – 5900
e-mail: marikbakenfs@mycingular.blackberry.net

Veselé Vánoce a mnoho štěstí a zdraví v novém roce 2008 všem přátelům přeje

rodina Boleslavova

Rudolf a Anděla,
synové Rudolf a George,
snacha Sharon
a vnuci Garrett a Brent

Veselé Vánoce a mnoho úspěchů v novém roce 2008

Robert Vlach

Právní služby pro krajany

6904 W. Cermak Road
Berwyn, IL 60402
Tel. (708) 795 – 4400

Veselé Vánoce
a požehnaný
rok 2008

GEORGE PODZAMSKÝ, M.D.
INTERNAL MEDICINE
2135 S. MAPLE AVE.
BERWYN, IL 60402
Telephone: (708) 749 – 4141
Domů: (708) 749 – 9941
Pager: (708) 324 – 0259

Jsem v ordinaci denně mimo středy
od 11 A.M. do 4 P.M., v sobotu od 11 A.M. do 4 P.M.
V případě potřeby jsem dosažitelný kdykoli.

ČESKÁ SÍŇ KARLÍN

Kéž Vám hvězda Betlémská září
o Vánocích i po celý příští rok

Karlin Hall and Club
5304 Fleet Ave, Cleveland, OH

Taneční večery s hudbou
Výborná Česká kuchyně
Společenské a kulturní akce
se u nás konají v průběhu celého roku

For details and updates call: 216 - 883 4760
Czech Kitchen call: 216 - 581 4362

POJIŠTĚNÍ STATE FARM

Všem našim klientům a
krajanům pokojné Vánoce
a klidný rok 2008
bez úrazů, nehod a
jakýchkoli neštěstí
přeje

State Farm Insurance Companies
AUTO – FIRE – LIFE – HEALTH
LOU ČEVELA INSURANCE AGENCY, INC.
1907 E. 31st Street (31st & Maple Ave)
LaGrange Park, Illinois 60526
Office: (708) 354 1180 - 24 Hour Voice Mail
FAX: (708) 354 1217 - 24 Hour Dedicated Line
E-mail Address: LOU.CEVELA.BZ@STATEFARM.COM

O come, all ye faithful,
Joyful and triumphant,
O come ye, o come ye to Bethlehem,
Come and behold Him,
Born the King of angels,
O come let us adore Him
Christ the Lord.

Všem věřícím, jejichž srdce prozpěvuje
v jásotu z této radostné zvěsti
POŽEHNANÉ VÁNOCE
a k dovršení
ÚSPĚŠNÝ NOVÝ ROK
srdečně přeje
Josef Pavelčík

Vzpomínková oslava na prezidenta Woodrova Wilsona a na založení Československé republiky před 89 roky

Wilsonův dům ve Washingtonu, D.C. byl dějištěm těchto oslav dne 28.října 2007

Teď když již nemám „Staročeskou dechovku" – 32 člennou kapelu, jezdím po Americe, abych poznal její krásy.

Na svých cestách po Americe se rád zastavuji a vracím do Washingtonu, D.C., kde jsem hostem u své spolužačky z reálky v Jičíně, Květa Gregorové-Schlosberg. Ve Washingtonu, D.C. se pořád něco zajímavého děje a to se mi líbí.

Tyto zajímavé věci řídí obyčejně „kdosi", kdo je více méně v pozadí, jako při oslavách ve Wilsonově domě 28.října 2007. Byl to Lewis „Jack" White, který stál již dlouho před zahájením u vchodu do Wilsonova domu společně s ředitelem Wilsonova domu, Frankem Aucellem a vítali hosty.

Vzpomínkový program na presidenta Wilsona byl dobře sestavený. Světelné obrazy z doby předválečné, kdy naproti Wilsonovu nádraží v Praze, v malém upraveném parku byla krásná velká socha prezidenta Wilsona, promítal pan Robert Doubek, ředitel Amerických přátel České republiky nebo-li oficielně director of „American Friends of the Czech Republic". Ten také světelné obrazy doprovázel výkladem. Původní originální socha prezidenta Wilsona v praze byla dílem moravského sochaře z Frenštátu Albína Poláška, který byl později ředitelem Art Institutu v Chicagu. Robert Doubek nás zároveň informoval, že díky velvyslanci Petru Kolářovi spojil primátora Prahy Pavla Béma s Americkými přáteli České republiky, kteří si vzali za úkol, aby se nová socha prezidenta Wilsona opět vrátila do Prahy. Hledá se totiž nové místo, kde by tato socha byla postavena. Proč nová socha? Původní sochu, která byla v nadživotní velikosti a byla odhalena v Praze za účasti prezidenta T. G. Masaryka 4.července 1928, totiž zničili nacističtí okupanti v prosinci 1941. Proslýchalo se, že z celé Wilsonovy sochy zachránil někdo jen hlavu.

Úřad Hlavního města Prahy tento projekt Amerických přátel České republiky schválil již v dubnu 2007, a tak se očekává, že nová socha prezidenta Wilsona bude odhalena již v příštím roce na novém místě. Proč na novém místě? Ten krásný malý park již totiž neexistuje. Za komunistické éry se okolí původního Wilsonova nádraží úplně změnilo, dnes na tomto místě stojí jeden obchodní dům. Pražský Magistrát však nabídl tři nová místa, která by přicházela v úvahu.

Po promítání světelných obrazů a opravdu poutavé a informativní přednášce Roberta Doubka představil prezident Wilsonova klubu Lewis „Jack" White hlavního řečníka slavnosti Rostislava Kačera, velvyslance Slovenské republiky ve Washingtonu, D.C. Pan velvyslanec Kačer měl pěkný a zajímavý projev, ve kterém mimo jiné zmínil, že u nich v Nitře, kde vyrostl, měli Wilsonovo nábřeží a to jméno se tak vžilo a udrželo, že ani za komunistického režimu nikdo toto nábřeží jinak nepojmenoval než Wilsonovo nábřeží. Na začátku své řeči velvyslanec Kačer poděkoval za pozvání a podotkl,

Na fotografii z prava: Petr Kolář, velvyslanec České republiky, Rostislav Kačer, velvyslanec Slovenské republiky a Frank Aucell, ředitel Wilsonova domu ve Washingtonu D.C. u příležitosti oslav 28.října 2007 pokládají kytici pod obraz prezidenta W. Wilsona.

že ho to velmi potěšilo, neboť před třemi roky jako nový Slovenský velvyslanec, právě zde ve Wilsonově domě zahajoval svou kariéru. A nota bene právě zde ve Wilsonově domě bude jako Slovenský velvyslanec končit až skončí jeho „Tour of duty". Jeho projev se soustředil na pěkné spolužití Čechů a Slováků, které označil jako „Great marriage." Když skončil, následovaly velké ovace. Svou řeč přednesl v Angličtině. Anglicky mluvil plynně, takže mu přítomní Američané dobře rozuměli a hodně mu tleskali.

Z řeči pana velvyslance jsem vycítil, že není separatista, a tak sjem se osmělil a položil jsem mu otázku: „Proč se Slováci a Češi rozvedli, když měli „Great marriage?" Řekl jsem mu: „Why they divorced, what was the reason, since they had such a great marriage?" Velvyslanec Kačer odpověděl: „Mr. Hromádka here I think I will run into trouble." Do žádného „troublu" však nepřišel, ale pěkně nám vysvětlil proč on myslí, že došlo k rozvodu Čechů a Slováků. Víte, není to tak lehké vysvětlit proč a jak k tomu došlo. To by bylo téma na celé symposium nebo seminář. Někdy ani člověk neví proč a jak se něco stalo. Řekl, že on si myslí, že kdyby nebylo komunismu, že Československo by bylo zařazeno a jistě by přijalo Marshalův plán v letech 1949 až 1955. Na zásah Sovětského svazu jsme však museli Marshalův plán odmítnout. To bylo již v době, kdy začala evropská evoluce Evropské Unie. V té době Češi a Slováci byla „part

of main stream" in Europe. Kdyby ten „main stream" pokračoval na originálním vytčeném cíli, „The history would be different." Why? We would still have our Czechoslovakia. Czechoslovakia would be ranking among the most influential countries in the European Union. I am confident of that. But history is not always generous. We have to look at that from a positive point of view. It is strange but, many ingredients played a role in the divorce. But today, even I don't know what was or what is not true. It makes true sense why that happened. It is a lesson to me that Czechs and Slovaks have proven that they are very agile nations, people who are generous and who are noble and when their children are ready to go, they let them go, in fact they embrace them." This is something like what Ambassador Kačer said, and much more. I liked his answer and told him. I also told him that at the place where I was working, somebody asked me what is the difference between Slovaks and Czechs, I told them that Slovak are fighters and we Czech are lovers.

And even after the divorce of Slovaks and Czechs, we still love Slovaks. A to pěkně dokázal i český velvyslanec Petr Kolář, který se dostavil do Wilsonova domu, kde byl hlavním řečníkem slovenský velvyslanec Rostislav Kačer, s početnou skupinou zaměstnanců z Českého velvyslanectví. Byl tam Brigádní generál Emil Pupis, který je novým přidělencem obrany na Velvyslanectví České republiky, jeho zástupce plukovník Jiří Svatoš, Nora Jurkovičová, vedoucí administrativní sekce velvyslanectví a Jo Ann Cooper, Senior Public Relations and Communications Officer.

Než se dal Rostislav Kačer na diplomatickou dráhu, vystudoval chemicko-technologické inženýrství. Slovensko v něm ztratilo dobrého chemického inženýra, ale získalo výborného diplomata, v této době velvyslance Slovenské republiky ve Washingtonu, D.C.

Lubomír Hromádka

Z leva: Brigádní generál Emil Pupis, přidělenec obrany na Velvyslanectví České republiky, vedle něj Dana Sablik, varhanice a pianistka, která nám hraje při mších svatých a vedle ní obětavá washingtonská krajanka Vlasta Strossová.

Czech Voice of Cleveland

40 let na vlnách éteru, aneb „Kdysi a dnes"

Před 40 léty 7.prosince 1967 Joseph Kocáb a Václav Hyvnar začali vysílat a hrát české melodie pro naše krajany každou neděli na rádiu jako Hlas českého Clevelandu – Czech Voice of Cleveland. Na fotografii jsou při oslavě v České síni Karlín v Clevelandu – uprostřed Lubomír Hromádka, který jim namaloval velkou zdravici s karikaturami obou, Josepha Kocába stojícího po pravici a Václava Hyvnara po levici.

Před 40 roky dne 7.prosince 1967 Joseph Kocáb a Václav Hyvnar se nám představili „na vlnách éteru", když nám poprvé zahráli naše oblíbené písně a úvodní slovo česky měl Václav Hyvnar a anglicky Joseph Kocáb. Václav Hyvnar také seznamoval naše krajany v Clevelandu a okolí s českými dějinami a Joseph Kocab nám zase hlásil anglicky „Co, kde a jak" se děje nejenom u nás, ale v celém světě. A při tom hráli oba krásnou hudbu a to nejenom naše „lidovky", ale při vzácných příležitostech i hudbu klasickou.

Vysilali společně až do smrti Václava Hyvnara, kdy Václav, právě na Velký pátek dne 13.dubna 2001, odešel neočekávaně na věčnost Boží. Veliká skupina clevelandských krajanů společně s U.S. senátorem Georgem V. Voinovichem a bývalým clevelandským Mayorem Ralphem Perkem doprovodila Václava Hyvnara na jeho „poslední cestě."

Od té doby Joseph Kocáb vysílá „Hlas českého Clevelandu" sám a dokonce na dvou rádiových stanicích každou neděli. Přináší nejenom „Co, kde a jak," ale také hraje krásnou českou hudbu a tím přináší hodně radosti do domovů našich krajanů v Clevelandu a okolí, dokonce až do Chatamu v Kanadě.

Jozífku, *já jsem malé poupě, já tu stojím v koutě,*
já vinšovat neumím, tak se za Tě pomodlím.
Ať Ti zdraví slouží, ať s ním nejseš nikdy v louži.

Vše nejlepší *Lubomír Hromádka*

Půlnoční dárek

Když se péřový poprašek bílých vloček neslyšně snáší k zemi a do tmy se rozezpívá severní meluzína - to jsou Vánoce! Když se za okny příbytků rozsvítí na tisíc barevných světel a v očích dětí se úžasem zažehnou plamínky radosti - to jsou Vánoce.

Ulice zhoustnou úsměvy chodců, čerstvě napadlý sníh zmizí pod jejich šlápotami a město si oblékne vánoční šaty. Celý svět se promění: Člověk odloží své starosti a zamkne je do zásuvky budoucích dnů. Čas se zastaví a člověk se vrátí do dětských let, šťastných a úsměvných, neznalých falše ani závisti, protože přicházejí Vánoce.

Na rohu Main a dva-a-dvacáté stojí benzínová stanice. Má čtyři pumpy a jednoho majitele, který tu tráví celé dny už Bůh ví kolik let. Leccos už viděl a leccos zažil a proto ty stříbrné vlasy a varhánkový úsměv složený z drobných vrásek. Jmenuje se Titus Appleguard, ale kdo by si pamatoval tak dlouhé jméno! Říkají mu tedy Joe. A to jméno už mu zůstalo.

Z prodeje benzínu Joe nezbohatne a tak ještě prodává noviny, lízátka pro děti a cocacolu - a dospělým lotto. Kdo ví, jestli některý z jeho zákazníků tu jednou nevyhraje třebas milion!

Joe je tu spokojený. Má rád svou práci a má rád lidi. Denně se tu někdo zastaví na kus řeči a třebas i na malý drb. A nakonec, co doma, když děti odrostly a žijí dnes v jiném státě. Manželka mu zemřela před několika lety; spí věčným spánkem nedaleko odtud. A tak žije Joe sám. Ale samota mu nevadí. Zvláště teď o Vánocích jsou u pumpy dobré výdělky. Lidé přijíždějí z okolních měst, kupují dárky pro rodiny, a pak samozřejmě potřebují benzín na zpáteční cestu. Teď se tolik nehledí na peníze, jako jindy. Vánoce jsou jen jednou do roka a obchody lákají všemožným zbožím. A z nějakého toho dárku pod stromkem člověk nezchudne, proč tedy neudělat trochu radosti manželkám a dětem!

Taky se tu ale Joe pořádně na Vánoce nahoní. Běhá od jedné pumpy k druhé, srdce mu buší, přece už není nejmladší. Vloni a také letos si najal několik pomocníků: pana učitele z obecné školy, který má teď prázdniny a rád si na Vánoce trochu přivydělá. Pak je tu mládenec od sousedů, na návštěvě z Evropy; ten by tu rád zůstal natrvalo. A ještě dva studenti; jenomže ti se více dívají po hezkých děvčatech, než by točili benzín.

Joe nad nimi ale přivírá oči. Přece byl také jednou mladý, že ano! Včera mu zase ti dva vynechali. Jeden - že prý musí koupit mamince dárek k Vánocům a ten druhý, co se pořád tak červená, růže pro svou milou!

Joe kývnul hlavou; tak si jděte, však si po Vánocích odpočinu, až bude menší provoz. Byl ale jaksepatří unavený, když odcházel domů, sotva nohama pletl. Doma si dal horkou lázeň a za chvilku mu bylo líp. Jen si ještě vzpomněl že potřebuje pamlsky pro děti a - jestlipak zavřel dveře do kanceláře a také benzínové pumpy? Ale přece je zavírá každý den, proč by zrovna dnes zapomněl! Za okny šibalsky blikaly hvězdy a Joe zanedlouho tvrdě usnul.

Ráno už svítilo slunce, když se Joe probudil. Měl dobrou náladu, hezky se vyspal a v duchu už počítal peníze, které dnes vydělají u pumpy. Přijel k první benzínce - a strnul hrůzou! Přece jen včera zapomněl zavřít pumpy! To ho tu určitě pěkně vykradli. Nešťastný, celý bledý se přiblížil ke dveřím kanceláře. Vzal za kliku - bylo zamčeno. Jenom zevnitř na okně byl na sklo přilepený lístek. Na něm, krasopisné písmo pana učitele.

Milý Joe - četl nervózní majitel. Včera večer jste zapomněl zavřít kancelář a benzínové pumpy. Zastavila se tu řada zákazníků, a tak jsme točili benzín za Vás. Střídali jsme se, abyste nepřišel o byznys. Peníze jsme vám házeli, jak vidíte, do papírového pytlíku. Poslední tady zůstal seržant Mathew. Měl noční službu, hlídal pumpy až do rána. Všechno najdete v naprostém pořádku ve Vaší kanceláři.

Přejeme Vám pokojné Vánoce!

A pod lístkem, na pestré vánoční kartě bylo narychlo napsáno devatenáct, skoro nečitelných podpisů nočních pomocníků.

Jsou Vánoce a bílý poprašek sněhu se tiše snáší k zemi. Titus Appleguard, zvaný Joe, sedí vedle své benzínové pumpy a zvolna si utírá slzy z očí...

Vlaďa Williamsová

ZE ŠTĚDROVEČERNÍHO STOLU

Staročeská rybí polévka - jeden z tradičních způsobů přípravy. Vzala se očištěná rybí hlava, která se zbavila žáber, dále ocas a vnitřnosti, to vše se dobře povařilo v hrnci. Potom se vše procedilo, zahustilo světlou jiškou a přidala se osmažená zelenina. Mezi tím se z kostí obralo rybí maso, které se přidalo do polévky spolu s jikrami a mlíčím, vše se povařilo, okořenilo květem a zelenou petrželí. Do hotové polévky se sypala na drobno nakrájená osmažená houska.

Ryba na černo - způsob úpravy se sladkou omáčkou. Do hrnce s litrem vody se dalo 4 lžíce vinného octa, půl malé cibule, půl lžíce rozkrájené mrkve, půl lžíce celeru a petržele, jeden malý bobkový list, jeden hřebíček, tři zrna nového koření, čtyři zrnka pepře, lžička soli, dvě lžíce piva a vše se nechalo zvolna vařit. Když zelenina změkla, přidal se porcovaný nasolený kapr, který se na mírném plameni vařil asi čtvrt hodiny. Potom se maso vyndalo a nechalo se na míse někde v teple. Do šťávy v hrnci se přidalo šest jader vlašských ořechů, tři tabulky strouhaného perníku a vše se chvíli vařilo, aby omáčka mírně zhoustla. Potom se přidala špetka citrónové kůry, lžička citrónové šťávy, dvě lžíce červeného vína a lžíce malinové zavařeniny. Vše se důkladně rozmíchalo a mírně povařilo. Jakmile měla omáčka správnou chuť, procedila se, vložila se do ní zpět ryba, k tomu lžíce hrozinek a lžíce loupaných, na kousky pokrájených mandlí. Hospodyně doporučovaly připravit vše den předem, rozleželá omáčka byla chutnější.

Vánoční Kuba - nazýval se též černý. V hrnci se uvařily vyprané krupky, ve druhém se udusily na másle a cibulce nakrájené sušené houby; aby byl Kuba skutečně „černý", doporučovaly se zvláště hřiby modráky. Obsah obou hrnců se promíchal, přidala se podle chuti sůl, pepř, majoránka, proti nečistým silám nesměl chybět česnek. někdy se také přidávala vepřová krev. Promíchaná směs se dala na vymaštěný pekáč a upekla v troubě.

Vánoční muzika - tradiční vánoční „dezert" z ovoce. Sušené švestky, jablka, hrušky či meruňky se rozvařily s kouskem skořice, badyánu, několika hřebíčky, kouskem vanilky a citrónové kůry. Dobře uvařená směs se prolisovala přes plátýnko či cedník, přidala se lžíce švestkových povidel, hrozinky, nastrouhané ořechy, loupané mandle a strouhaný perník. Vše se chvíli povařilo, potom se odstavilo a dochutilo cukrem, medem a trochou rumu, promíchalo a podávalo na miskách.

Pučálka - starobylé jídlo, které se objevovalo při různých obřadech. Celý neloupaný hrách se namočil do slané vody a nechal několik hodin, aby nabobtnal. Potom se rozestřel na desce či plátýnku na teplém místě a nechal se dva až tři dny klíčit. Po vyklíčení se buď na sucho nebo na omastku upražil a podle chuti buď osladil medem nebo osolil a opepřil.

Zázvorky - vánoční pečivo, které se na venkově objevilo po vzoru městských kuchyní ve 2. polovině 19. století a rychle se rozšířilo. 25 dkg moučkového cukru, 2 vejce a 1 dkg zázvoru se utřelo, přidala se špetka amonia a 30 dkg polohrubé mouky. Ze všeho se na valu vypracovalo těsto, rozválelo se na slabou placku a z ní se vykrajovaly různé tvary. Ty se rozložily na povoskovaný plech a na něm asi 3 hodiny sušily; teprve potom se pomalu pekly v mírně vyhřáté troubě. Po upečení se nechávaly několik dnů rozležet.

Karamely - na pánvi se rozpustilo asi 30 dkg cukru a nechalo se zkaramelizovat do hnědá. Potom se na něj opatrně nalily 2 dcl silné kávy, stejné množství mléka nebo smetany, přidala se vanilka a 9 dkg másla. Vše se znovu postavilo na mírný plamen a za stálého míchání se ohřívalo. Když hmota zhoustla, vylila se na plech vymaštěný máslem. Po mírném zatuhnutí se nožem vyryly příčné i podélné rýhy, podle nichž se po úplném zatuhnutí odlamovaly karamelové čtverečky.

Zavařeninové cukroví - na vál posypaný cukrem se dalo 10 dkg strouhaných nebo mletých loupaných mandlí, 25 dkg práškového cukru, půl lžíce citrónové šťávy a stejné množství citrónové kůry, na špičku nože skořice a 2 lžíce šípkové, malinové či jiné zavařeniny. Těsto se dobře zpracovalo a rozválelo na placku, z níž se formičkou vykrajovaly různé tvary, které se ještě posypaly krystalovým cukrem. Bylo také možno vykrajovat nožem proužky těsta a ty svinovat do trubiček nebo kornoutků a zdobit je polevou. Zavařeninové cukroví se nepeklo, ale jen sušilo na prkénku nebo na povoskovaném plechu.

Sněhové pusinky - jsou rovněž pečivem, které se dostalo z městského prostředí na venkov až někdy počátkem tohoto století. Z bílků se ušlehal sníh a do něj se postupně zašlehával cukr (na 1 bílek připadalo 7 dkg cukru - polovina pískového a polovina moučkového). Nádobu s tuhým sněhem dala hospodyně do horké vodní lázně a dál šlehala, až sníh zhoustl. Po vychladnutí naplnila sněhovou hmotou plátěný sáček s trubičkou (tvořítko) a na plech jím vstřikovala různě tvarované „pusinky". Plechy pak dávala na několik hodin do mírně vyhřáté trouby, neboť se sněhová hmota nepekla, ale pouze pozvolna sušila. Po zatuhnutí se seškrábla nožem, bylo dobré nechat pečivo několik dnů rozležet.

Kutelky (peciválky) - vánoční pečivo oblíbené v Polabí. Těsto se připravilo podobně jako k pečení vánočky; 50 dkg hladké nebo polohrubé mouky, 10 dkg cukru, 10 dkg tuku, 2 žloutky, 21/2 dkg droždí, 1/2 dkg soli, trocha citrónové kůry a vanilky - vše se zpracovalo na těsto a nechalo se vykynout. Potom se z něho dělaly malé buchtičky nebo bochánky, které se plnily mákem. Pekly se v dobře vyhřáté troubě. Než se nesly na stůl, polily , se vařícím mlékem nebo jen vodou. Potom se podle chuti polévaly ještě medem nebo sirupem, mohly se sypat strouhaným perníkem, skořicovým cukrem nebo pracharandou (tlučenými sušenými hruškami).

Oříšková kolečka - pečivo upravené podle receptu M. D. Rettigové. Smíchalo se 14 dkg cukru, 14 dkg lískových oříšků, tlučená skořice, hřebíček, 4 zrnka drcené kávy, 1 vejce a trocha citrónové kůry, vypracovalo se těsto, které se rozválelo na placku. Z něho se vykrojila kolečka s otvorem ve středu (pro zavěšení, i na vánoční stromek), potřela se ušlehaným bílkem a posypala krystalovým cukrem. Potom se krátce pekla v dobře roztopené troubě.

Preclíky - oblíbené pečivo minulosti, zhotovované doma i prodávané pekaři. Nejprve se ze 2-3 dkg kvasnic a trochy mléka připravil kvásek a potom se jím zadělalo těsto z 25 dkg mouky, 15 dkg másla, 1 žloutku, trochy cukru a soli. Těsto se nenechávalo kynout, ale ihned se na valu vyválely preclíky, potřely se rozšlehaným bílkem a posypaly mákem smíchaným se špetkou soli.

Z knihy Vlastimila Vondrušky
Církevní rok a lidové obyčeje

Pokud se Vám některý článek v Hlasech národa líbí, můžete nechat udělat jeho kopii (dnes tyto služby dělají skoro na každém rohu za pár cetů) a poslat ji jako přílohu své vánoční korespondence a nebo i při jiné příležitosti. Jistě tak uděláte svým přátelům radost a budou na Vás častěji vzpomínat.

Andrejův Štědrý večer

Příběh, který budu vyprávět se stal před mnoha a mnoha lety. Bylo to v době, kdy se chudí dráteníci ze Slovenska vydávali do světa, aby si tam vydělali na skromné živobytí. Andrejova domovina byla chudá, hornatá. Bylo tam víc kamení než polí, a proto nestačila země uživit všechny, kdo tam vyrůstali. Hoši, sotva odrostli škole, museli do světa za trpkým chlebem. Ve světě se ztráceli jako kapky v moři a teprve po letech, měli-li trochu štěstí a byli příčinliví, vraceli se s trochou peněz domů do svých hor. Někteří odejdou, aby se nikdy již nevrátili. Hodně chlapců ze slovenských krajů jde do světa s pastmi a kotoučem drátu na rameni. Ve světě se protloukají všelijak, někdy lépe, někdy hůře, někdy kamsi zapadnou a nikdo o nich neví.

Také malý Andrej vydal se tak do světa sám a sám. Otce ani nepoznal, zemřel, a když bylo Andrejovi pět roků, zemřela mu i maminka. Andrej se protloukal mezi cizími lidmi, nikde neměl domova, nikdo ho nechtěl. Šel tedy jako jiní s pastičkami a svitkem drátu do světa.

Někdy mu bylo smutno, někdy zase veseleji, podle toho, jak s ním lidé zacházeli. Někde mu dali jíst a spát, promluvili na něho laskavě, někde zase na něho poslali psy. Andrej si zvykl. Před psy dovedl pelášit tak, že ho nemohli dohonit, za dobré slovo poctivě poděkoval. Dostal-li práci, zase přesně a poctivě ji vykonal, aniž by se musil obávat výčitek svědomí. Dovedl dobře zadrátovat hrnec, džbán, i okenici, dovedl udělat malou, ale účinnou pastičku, spravil tu a tam i leccos jiného a když práci udělal, zazpíval si písničku a juchal vesele do světa dál. Byl jako to boží ptáče, které se nestará o jídlo ani o pití, kterému Bůh dává všecko co potřebuje. Měl už někdy hlad, že myslil, že slabostí dál nedojde a přece se našli lidé, kteří mu dali jíst.

Vánoce nikdy Andrej nepoznal. Věděl sice, co znamenají, dovedl se modlit, ale nikdy nebyl tak šťastný, aby se dostal k vánočnímu stolu, k jesličkám, vždycky tak nějak se mu to spletlo, že přespával ve stohu nebo ve stodole či ve stáji. Všecko ostatní, co nebylo na dosah, zdálo se vzdálené a Andrej jako ztracený člověk, který jde stále někam a nikdy se nevrací.

A on by se tak rád někam přiblížil k lidem, aby viděl, jak oslavují štědrý večer!

Měl však ještě jedno skryté přání, o němž nikomu nic neřekl. Toužil po vánočním kapru. Je to směšné, ale je to pravda. Andrej již v dětských létech poslouchával řeči jiných chlapců, jak je dobrý vánoční kapr, do zlatova osmažený, nebo kapr „na černo", a když něco takového slyšel, sbíhaly se mu sliny v ústech. Bohužel, nikdy k vánočnímu kapru ani nepřičichl. Maminka, dokud žila, nikdy rybu na Vánoce nemohla koupit, nezbývalo na ni. On pak, když přišel mezi cizí lidi, teprve neměl příležitost, aby okusil dobrého bílého rybího masa.

Když se přiblížily poslední Vánoce, povzdychl si tak potichu Andrej: Aj, Bože rozbože, dej mi ochutnat vánočního kapra!

Ale to si jen tak pro sebe povídal. Byl přesvědčen, že jako jindy i letos bude rád, když dostane aspoň kus vánočky nebo na talíři kaši z krupek, které se říká „černý Kuba".

Věru, nebylo mu veselo, když šel zasněženou krajinou, kde vál studený vítr a jen havrani krákorali. Andrej táhl se zdlouha od lesů do kraje k vesnici, bylo to ještě daleko a on celý rozlámaný a promrzlý, jak spal v selské kůlně, kde to mrazivým větrem fučelo celou noc. Jistě mu nebylo do zpěvu. Krčil se, dýchal si na zkřehlé ruce, zase je schovával pod roztrhaný kabát, ale zimy neubývalo. Šel tak zasněženou polní cestou, kterou poznal jen podle stromů, a najednou se před ním otevřelo dosti široké údolí a na jeho dně zamrzlá řeka. V pravo se skrýval mezi olšemi a vrbami mlýn a vypadal jako zakletý. Tam se půjdu ohřát, řekl si Andrej a za chvíli zaklepal na dveře mlýna.

Dali mu kus chleba a řekli, aby se hýbal pryč a nepřekážel, když vidí, že je všude plno práce. Andrej se pustil do chleba, sklonil hlavu a šel.

Za mlýnem si sedl na hromadu klad, z nichž jedna byla bez sněhu a přemýšlel. Zatím od vesnice se blížil nějaký křik. Několik školaček se šlo klouzat na zamrzlou řeku. Běžely jako divé a jejich pokřik naplnil celé údolí. Jakmile vskočily na led, rozběhly se a ujížděly po něm dosti daleko.

Andrej je pozoroval se zájmem, jak skotačily a jak se smály, když některá uklouzla a padla na zem. Za chvíli k nim přiběhla i malá holčička ze mlýna, která je patrně viděla oknem, a přidružila se k jejich hrám. Měla popelavý kabátek a na hlavě šedou čapku. Andrej si jí dobře všiml, když ji zahlédl prve ve mlýně.

Děvčata se klouzala dosti dlouho. Pak se odvažovala blíž a blíž k jezu. Andrej se podíval tím směrem a viděl, že právě nad jezem blízko propasti je prohlubeň bez ledu, kudy proudila voda. Chtěl právě vzkřiknout na dívky, aby tam nechodily, když se ozval pronikavý výkřik a děvčátko ze mlýna zmizelo ve vodě. Děvčata se dala do křiku a utíkala odtud.

Andrej se nerozmýšlel. Rychlým pohybem shodil kotouč drátu s pastičkami, rozběhl se po ledě a rovnou k jezu. Holčička se marně namáhala vyšplhat na led, její červené ruce po něm klouzaly a tělo padalo zpět. Ve chvíli, kdy Andrej přiběhl až k ní, už se neudržela a její tělo se sesouvalo pod led. Andrej skočil za ní a v posledním okamžiku zachytil dívku za šaty a po delší námaze ji vytáhl na jez.

Lidé ze mlýna pozorovali, že se něco u jezu děje a přiběhli: mlynář, stárek a služka a přišli k místu až když už Andrej měl děvčátko na jezu. Mlynář skočil k dítěti a přitiskl je k svému zamoučenému kabátu. Svlékl pak kabát, zabalil je a běžel s ním do mlýna.

Pojď! pokynul krátce Andrejovi a stárek sám tohoto pobídl, aby šel. On si zašel pro pastičky a šel za nimi. Třásl se zimou. Ledová voda mrazila ho v celém těle. Ve mlýně ho přivítala paní srdečně, poručila mu, aby se svlékl a vzal si šaty, které mu přinesla. Pak se zase věnovala dcerušce, která byla už v posteli. Na štěstí se jí nic nestalo. Byl to jen úlek a zima, které roztřásly její drobné tělo, ale blahodárné teplo postýlky už účinkovalo.

Andrej si zatím navlékl šaty. Byly hodně velké, ale jemu to nevadilo. Sám sobě se zasmál, jak se plandal v dlouhých kalhotách a jak nemohl najít ruce v předlouhých rukávech, které mu visely po boku.

Sedni si ke kamnům, ať se ohřeješ, pravila mlynářka, - nebo počkej, ještě to bude lepší na peci. Ukázala Andrejovi na pec a on se tam vhoupl.

Panečku, tam bylo teplo! Andrej se jen blaženě usmíval.

Potom přišel mlynář. Potěšen a uklidněn okolností, že dcerušce se nic nestalo, ačkoli byla v tak hrozném nebezpečí, sedl si k peci.

Nebýt tebe, chlapče, neměli jsme už dnes Růženku! Tys nám ji zachránil. Je to od tebe hrdinství, ty - jak se vlastně jmenuješ?

Andrej!

Andreji! Zachránil jsi jí život. Takový skutek lásky k bližnímu, když chceme obětovat i život za toho druhého, se zaplatit nedá. Ale já bych ti přece rád udělal nějakou radost. Jdeš sám?

Sám. Nemám už ani maminku ani tatínka.

Dobrá. Zůstaneš tedy u nás přes svátky, ano?

Zůstanu, s radostí, když mě tu necháte. Ale já jsem tak roztrhaný!

Mlynář se zasmál směrem k paní mlynářce:

Co pak tu nemáme kousek nějakého hadru?

I máme, odpověděla paní, já něco seženu, jen nás prosím tě už nech, vidíš, co máme práce!

To viděl nejlépe Andrej, co je práce: zadělávalo se na vánočky, připravovaly se saláty, omáčky, a hlavně - škrábaly se ryby, veliké, se stříbrnými šupinami - vonělo to ze všech stran a Andrej se nestačil olizovat. Smutno mu tam nebylo. Když se Růženka dobře ohřála a zotavila, nic už jí nebylo a přišla také na pec. Přinesla spoustu svých hraček a knížek, ukazovala je Andrejovi a ten nestačil ani všecko prohlížet.

A tak se ani nenadáli a přiblížil se večer. Andrej už byl v jiných šatech, které mu paní mlynářka upravila z nějakých starších, hlavně, že mu ustřihla nohavice a rukávy. Už se neplandal a vypadal trochu k světu. Služka mu zase připravila necky s teplou vodou, aby se pořádně vykoupal a umyl, připravila mu čisté prádlo, ostříhala mu nehty a mládek zase vlasy. Už to potřeboval, vlasy mu visely vzadu jako nějakému umělci, jak bývají ještě na starých obrazech před léty.

Když ho tak upravili, vypadal docela pěkně, k nepoznání. Všichni se na něho podívali s uznáním. Zatím bylo všecko hotovo, přiblížil se večer.

Krásný štědrý večer, na který Andrej do smrti nezapomněl. Něco takového ještě nepřežil.

Zasedli napřed k večeři. Takovou večeři Andrej jakživ neviděl. Měli dobrou rybí polévku, „černého Kubu", rybí salát a ještě řadu dobrých věcí, než přišel zlatě opečený - kapr. Andrejovy oči zajiskřily zdravou chutí. Andrej než použil vidličky a nože se pokřižoval.

Přece už jsme se modlili před jídlem! divil se mlynář, načež Andrej pravil velice vážně:

Je to můj první vánoční kapr!

Usmáli se a jedli. Andrejovi se zdálo, že nikdy v životě nejedl nic chutnějšího, a pracoval pomalu a s jakousi důstojností. Opatrně odstraňoval kosti a kůstky, a jedl a jedl, neohlížeje se ani napravo ani nalevo. Chutnalo mu, to třeba říci, velice. Všichni ho pozorovali s účastí a paní mlynářka mu podávala další kus, jakmile ten, který měl v práci, snědl.

Ale nepřejedl se. Když pozoroval, že má dost, položil příbor, udělal kříž, povstal, a jak to kdesi viděl, uklonil se paní mlynářce a mlynáři.

Po večeři však neskončilo ještě všecko. Odešli do vedlejšího pokoje, kde zářily jesličky v záři svíček a kde byly dárky pro členy rodiny. Napřed se pomodlili u jesliček, zazpívali „Narodil se Kristus Pán" a potom paní mlynářka rozdávala dárky. Nej

dříve Růžence. Ta dostala pět balíčků s hračkami, knížkami a cukrovím. Ostatní dostali dárky, jak se říká „praktické", šaty, boty, a podobné věci.

Andrej byl krajně překvapen, když i jemu odevzdali balíček, který prý mu patří. Rozbalil jej a hle, byla tam látka na šaty, bylo tam prádlo a boty a ke všemu ještě malá obálka.

Když ji Andrej otevřel, našel tam kus hezkého zeleného papíru. Peníze! Ale nevěděl, kolik to je, takovou bankovku dosud nikdy neviděl.

Mlynář postřehl jeho bezradnost. Usmál se na něho a pravil:

Stokoruna. Můžeš si ji uložit. Andrejovy oči se rozjasnily.

Tolik? otázal se s údivem a poněvadž jeho srdce překypovalo štěstím, shýbl se k mlynářové ruce. Ten ruku utrhl.

Nesluší se líbat ruce, když od někoho něco dostaneme, povídal a usmíval se, jak je Andrej zrudlý radostí.

Ale Andrej, jak už byla jeho povaha, zvážněl a přemýšlel.

Uložit? Uložit tu stokorunu? Ale to bych musil mít vkladní knížku a nosit ji s sebou. Někdo by mi ji vzal. To se lepší schová stokoruna.

To je sice pravda, řekl mlynář, ale já myslím, že si tu knížku můžeš dobře schovat u nás. Já jsem o tobě, chlapče, tak uvažoval a řekl jsem si, vždyť on tu může zůstat!

Andrejovi zase zajiskřily oči.

Tady zůstat? U vás? V tomhle krásném mlýně?

Ano, tady, odpověděl mlynář, budeme potřebovat do mlýna pomocníka, budeš tedy u nás, nemáš-li ovšem nic proti tomu.

Andrej zajásal a pana mlynáře div neobjal. Ten ho vzal za ruku.

Tak ujednáno? Andrej šťastně přisvědčil.

Zůstal ve mlýně, pracoval poctivě a byl šťasten. Našel svůj nový domov.

Z knihy Václava Kašpara - České Vánoce

MLADÝM

V hostinci nemáme jediné místo

Karlovi bylo dvanáct a chodil teprve do páté třídy. Dvakrát totiž propadl. Byl to takový velký, pomalý dobrák, ale mezi dětmi byl oblíbený. Vždycky byl milý, ochotný a měl ustavičně dobrou náladu. Jaksi samo sebou se stal ochráncem nejmenších dětí.

Největší událostí školního roku bylo jako pokaždé vánoční představení. Karel toužil hrát pastýře s flétnou, ale paní učitelka mu svěřila důležitější roli - měl hrát hostinského. Karel se tak nebude muset učit mnoho textu a svým vzhledem určitě dodá odmítnutí noclehu Josefovi s Marií na síle.

Jděte pryč!

Před představením se sál zaplnil rodiči a příbuznými do posledního místečka. Nikdo však neprožíval kouzlo Vánoc silněji něž Karel.

Když nadešla jeho chvíle, Josef zvolna kráčel jevištěm a podpíral přitom Marii. Josef zabušil na dřevěné dveře připevněné do papírových kulis. Právě na to Karel v roli hostinského čekal.

„Co chcete?“ zeptal se zhurta, jakmile je uviděl.

„Hledáme nocleh.“

„Tak ho hledejte jinde. Hostinec je plný až po střechu.“ I když Karel stál možná příliš nehybně, zněl jeho hlas velmi rozhodně.

„Pane, hledali jsme už všude, ale marně. Máme za sebou dlouhou cestu a jsme k smrti unavení.“

„V hostinci pro vás místo nemám,“ namítl Karel zamračeně.

„Prosím vás, pane hostinský, buďte od té dobroty, moje žena Marie čeká dítě a potřebuje si někde odpočinout. Určitě pro ni nějaké místo najdete. Už nemůže dál.“

V tento okamžik hostinský poprvé jako by roztál a pohlédl na Marii. Následovalo dlouhé ticho. Dost dlouhé na to, aby v publiku vyvolalo údiv.

„Ne! Jděte pryč!“ šeptala nápověda za kulisami.

„Ne,“ opakoval Karel automaticky. „Jděte pryč.“

Josef k sobě zarmouceně přitiskl Marii, která mu nešťastně položila hlavu na rameno, a odcházeli ze scény. Místo toho, aby hostinský Karel zabouchl dveře, zůstal stát na prahu a díval se za vzdalujícím se párem - s otevřenou pusou, tváří zachmuřenou starostmi a se slzami v očích.

Zápletka a rozuzlení

Z ničeho nic se představení zamotalo.

„Josefe, nikam nechoď!“ zavolal Karel. „Vrať se i s Marií ke mně!“ a s širokým úsměvem navrhl: „Můžete přespat v mém pokoji.“ Podle mínění některých ten hlupák Karel celou vánoční hru zkazil.

Ale pro jiné, a byla jich většina, tohle vánoční představení bylo nejkrásnější ze všech, které v životě viděli.

Z knihy Bruno Ferrera
Vánoční příběhy pro potěchu duše,
vydalo nakladatelství Portál 2003

Česká republika pod zorným úhlem 20.století (6)

Výstižným úvodem do 19. století je pozoruhodná přeměna zemědělských zemí feudálního systému společnosti a práce na průmyslové údobí. Potěšující byl též nejdelší relativní mír v moderní době od skončení vleklých napoleonských bojů (1815) až do První světové války (1914) bez prodloužených mezinárodních vojenských utkání, přehlížíme-li lokální kampaně americké občanské války (1861 - 1865) anebo Rakouska s Pruskem (1866).

Národohospodářské poměry na rakouském území položily první předpoklady během 19. století pro pozdější ekonomické úspěchy ČSR. Hlavní základnou hospodářského života bylo zemědělství, které zaměstnávalo a dávalo obživu přímo nebo nepřímo většině širokých vrstev obyvatelstva. Konservativní střídavé hospodaření pěstovalo zejména brambory a obilniny se soustředěním na žito a oves, pak jetel s povrchním udržováním pastvin pro chov dobytka. Morava měla na 2,5 milionu ovcí, kdy jejich počet byl vyšší než obyvatelů země (podobně jako je nyní na Novém Zélandu). Účelné pěstování cukrové řepy bylo vynalezeno ve Francii na příkaz císaře Napoleona proti dovozu cukrové třtiny do Evropy a pro utužení námořní blokády proti anglickému zámořskému obchodu. Z užitkových rostlin byl nejvíce rozšířený len a konopí pro výrobu textilních látek. V širším okruhu obytných stavení se rozvíjelo ovocnářství a včelařství. Následkem finančních zvratů (1811) zbohatli zejména dodavatelé vojenských zbraní (obezřetní vůdcové připravují obranu státu v míru) a velkostatkáři. Mezitím jiní ztráceli důvěru v peněžní investice, čímž později utrpěl vzrůst domácího podnikání v porovnání k západoevropským státům.

Geografické utváření střední Evropy podporovalo vznik průmyslu v českých zemích pro celistvost svého území s úrodným středozemím a zalesněným pohraničím. Z tuzemského nerostného bohatství, pro důležitost v rozvoji průmyslu, převládalo uhlí jako zdroj energie (moravskoostravská pánev, ložiska na Kladensku), Vítkovické železárny, Škoda v Plzni a jiné podniky obzvláště těžkého průmyslu, žatecká narudlá půda pro vyhledávaný kvalitní chmel v pivovarnictví (Plzeň, České Budějovice) textilní továrny v Liberci a Brně, pověstné sklárny, hodnotná ložiska uranové rudy (Jáchymov, Příbram) svého času vysoce produktivní stříbrné doly v Kutné Hoře, léčebná střediska (Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Luhačovice). K tomu přistupovalo dřevo z hojných lesů a ustálený chov dobytka pro potah a obživu s ostatními domácími zvířaty. Vyvinuté komunikační prostředky, zapracované a odborné pracovní síly na úrovni předních států doplňovaly výrobní okruh.

Výroba všemožných strojů byla umožněna vynálezem nových zdrojů energie páry a elektřiny, které se uplatňovaly téměř ve všech polích lidské činnosti zmnohonásobením produktivity práce. Rychlejší doprava po železnicích a parolodích zvýšila aktivitu obchodního jednaní a probudila cestovní ruch. Průkopníci lidských práv sebeurčení člověka a národů měli časový význam pro průmyslovou práci spočívající na volné poptávce a nabídce, která se hodnotila v penězích podle pracovních hodin a výkonu. Zaměstnání v prů-myslu osvobodilo z poddanství k vrchnosti se svobodou v rozhodování a výběru práce.

Pracovní poměr byl zajištěný zákony s vymezeným vztahem k zaměstnavateli. Právní normy stanovily a uplatňovaly volnost s odpovědností v jednání pro obě strany s ochranou osobního majetku.

Prosperující pohraniční textilní továrny byly začátkem průmyslové revoluce v českých zemích díky novým parním strojům a odborným dělníkům. Nové strojírny pro udržování výrobních strojů zajišťovaly spolehlivé pracovní výsledky. Úspěšné podniky přitahovaly nezaměstnané obyvatele z vnitrozemí a z okolních krajin do továren pro stálou práci bez ohledu na počasí. Obyvatelstvo vzrostlo od r. 1815 do r. 1850 z necelých 5 do téměř 7 milionů s rozšiřováním průmyslové sítě do potravinářství (řepařství, cukrovarnictví a pivovarnictví). Žatecký chmel vydatně zpopularizoval pivo jako oblíbený nápoj širokých vrstev. Rychlejší parní lodní doprava a rozšířená síť železnic umožnila snadnější dopravu surovin, zásobováni a odvoz průmyslových produktů do skladišť a velkoobchodů.

První koněspřežná železnice v Evropě byla mezi Českými Budějovicemi a Lincem (1832). Nejstarší parní lokomotiva mezi Vídní a severomoravskými železárnami (1847) byla později prodloužena k solným dolům v Haliči. Rozmach průmyslu způsobil zvýšenou poptávku po zemědělských surovinách a plodinách obdělávaných snadněji vynálezem ruchadla (bratři Veverkové). Textilní průmysl se soustředil ponejvíce v Brně ("rakouský Manchester") a v Liberci, kde vynalézavý soukeník J. Liebig koupil malou továrnu a vzorně ji zvelebil na jeden z vedoucích podniků toho druhu. První světová výroba technického skla se zahájila ve sklárnách na Sázavě (1837).

Současní čeští podnikatelé se objevovali mezi mlynáři, sládky, sedláky a průmysloví zase mezi technickými odborníky, zatímco velkoobchody občas se rozrostly z místních maloobchodů, ale nejčastěji z vnějšího kapitálu. K povzbuzení domácího podnikatelského ducha železniční stavitel Perner prozíravé založil „Jednotu pro povzbuzení průmyslu v Čechách" (1833). Mezitím v bankovnictví vynikla rodina Peckových. Zářivou hvězdou všech byl rakouský podnikatel Emil Škoda, který zakoupil nepatrnou plzeňskou továrnu od hraběte Valdštejna (1869) a v krátkém čase ji dokázal zvelebit na vyhledávaný prvotřídní podnik schopný evropské konkurence. Škoda byl často uváděn jako vzor podnikatele a jeden z prvních členů budoucí „průmyslové šlechty."

Úspěšní průmyslníci a podnikatelé měli vliv ve společnosti. Disponující kapitál byl prvním důvodem k podnikání, ať již ve svém rozšiřování nebo vykupováním menších továren anebo rozvětvením do jiných oborů pro zajištění širší ekonomické základny a nezávislosti. Malopodnikatelé zakládali kampeličky, družstva a záložny, zatímco průmyslníci se sjednocovali v mocné kartely často na úkor malozemědělců. Jmenovitě tehdejší Angličané a zkušení západoevropští techničtí odborníci byli vyhledáváni jako poradci v průmyslu a obchodu pro podnikání následkem méně omezujících zahraničních směrnic a zákonů v obchodování.

Josef Pavelčík

VYDEJTE SE S NÁMI PO STOPÁCH HISTORIE

Na přelomu 19. a 20. století

V roce 1861 začala v USA občanská válka Severu proti Jihu. V té době panovnicí v Anglii byla královna Viktorie z Hannoverské dynastie a ministerským předsedou byl H. J. T. Palmerston. Panovníkem ve Francii od roku 1852 do roku 1870 byl Napoleon III. V Rusku vládl od roku 1855 do roku 1881 car Alexandr II. V Rakousku od roku 1848 do roku 1916 císař František Josef I. V březnu 1861 bylo vyhlášeno Italské království. Prvním italským králem se stal sardinský král Viktor Emanuel. V roce 1871 Itálie získala statut papežského státu. V roce 1861 se Vilém I. stal pruským králem, od roku 1871 byl Vilém I. německým císařem.

V roce 1864 Prusko a Rakousko vedlo válku proti Dánsku. Dne 17.června 1866 začala prusko - rakouská válka. Tento válečný konflikt byl záměrně připravován Bismarckem, který si zajistil podporu Itálie a neutralitu Francie. Prusko - rakouská válka začala vpádem pruských armád do Čech a dne 3. července 1866 byla rozhodnuta vítězstvím Prusů u Sadové u Hradce Králové. V pražském míru pak ztratilo Rakousko v říjnu 1866 Benátky, uznalo Italské království a přistoupilo na „novou organizaci Německa bez účasti rakouského císařství." Německý spolek byl zrušen. Hannover, Hessen-Kassel, Nassau a Frankfurt nad Mohanem byly připojeny k Prusku. Dne 12.června 1867 došlo k přeměně rakouského státu v dvojstátí Rakousko - Uhersko (tzv. dualismus).

Dne 19.července 1870 byla zahájena francouzsko-pruská válka. Francouzský císař Napoleon III. se pokusil zastavit růst pruského vlivu v Německu a v Evropě. Avšak už 2.září téhož roku po porážce hlavní francouzské armády u Sedanu francouzský císař Napoleon III. kapituloval. Poté za dva dny tj. 4.září 1870 byla vyhlášena francouzská republika, nová vláda však nebyla schopna zajistit a zorganizovat účinnou obranu země. Dne 18. ledna 1871 bylo ve Francii na zámku ve Versailles vyhlášeno německé císařství. Byla to okázalá demonstrace německé převahy nad poraženou Francií. Pruský král Vilém I. se v roce 1871 stal císařem tzv. druhé říše. Po porážce Rakouska v roce 1866 a kapitulace Francie v roce 1870-1871 se objevil v Evropě nový dravec a to Německo v čele s Pruskem.

V září 1872 došlo k setkání tří císařů v Berlíně a to ruského cara Alexandra II., německého císaře Viléma I. a rakousko - uherského císaře Františka Josefa I. V letech 1873 - 1879 došlo ke světové hospodářské krizi, její začátek je určen od krachu na vídeňské burze. Nebývalý hospodářský rozmach v Německu a v Rakousku zostřil konkurenční boj o nová odbytiště. Za vzrůstající konkurence ve světě se horečně vyhledávaly země pro vývoz kapitálu, které by měly dostatek surovin a levnou pracovní sílu. Nejdříve a nejaktivněji vstoupily na bojiště o rozdělení světa dva tradičně hospodářsky nejsilnější státy, byla to Anglie a Francie, které už po roce 1873 pocítily tlak a konkurenci nových průmyslových zemí. Dne 13.května 1876 bylo vyhlášeno berlínské memorandum zástupců Německa, Ruska a Rakouska-Uherska o požadavku autonomie pro balkánské národy a to pod ochranou Ruska a Rakousko-Uherska. Berlínské memorandum bylo odmítnuto Velkou Británií.

Anglii, Francii a Rusku vyrostl v Německu nebezpečný soupeř, lačný cizích území a disponující značnou vojenskou silou. Po roce 1873 v Evropě zavládl „ozbrojený mír" pod jehož rouškou se připravovala válka o kolonie a nová odbytiště zboží. V letech 1874 – 1880 je u moci ve Velké Británii konzervativní vláda Benjamina Disraeliho, která zajišťuje Anglii hospodářskou moc nad Suezským průplavem, který byl otevřen roku 1869. V roce 1875 získal Disraeli kontrolní balík akcií společnosti Suezského průplavu a zajistil tím Anglii rozhodující moc nad průplavem a novou cestu pro anglické loďstvo do Indie. Dne 1.ledna 1877 je britská královna Viktorie vyhlášena císařovnou Indie. Dochází k anglo-francouzské finanční kontrole v Egyptě. V roce 1881 směřuje francouzský kapitál do Tunisu.

Obsazení Egypta Anglií, válka rusko-turecká a anglo-afgánská a dobytí Turkmenie Ruskem koncem let sedmdesátých a v letech osmdesátých 19.století, to vše zostřilo vztahy anglo-francouzské a rusko-anglické. Také soupeření mezi Francií a Itálií se po připojení Tunisu k Francii zostřilo. A to právě uvedlo Itálii na cestu spolupráce s Německem a Rakouskem. Iniciativní bylo Německo, které začalo budovat vojenskou koalici, jejímž centrem se stal Berlín. Tak vznikl Trojspolek, složený z Německa, Rakouska-Uherska a Itálie. To se stalo roku 1882. Do této doby spadá vystoupení Německa jako nového pretendenta na koloniální území.

Hlavními soupeři Anglie v boji o kolonie v letech 1871-1880 bylo Rusko a Francie. Svoji první kolonii v Africe získalo Německo v roce 1883. Jak k tomu došlo? Brémský kupec Lüderitz založil v roce 1883 v jihozápadní Africe v krajině Angra Pequeña osadu. Požádal Bismarcka o protektorát. Bismarck se dotázal anglického ministra zahraničí, zdali si Anglie činí nárok na tento kraj. Jako odpověď dostal prohlášení, že každý pokus o získání těchto pustých břehů bude Anglie považovat za porušení svých práv. Bismarck odpověděl otázkou: Na čem Anglie zakládá svá práva? Když odpověď z Anglie nepřicházela, Bismarck postavil Angličany před hotovou věc: Vyhlásil 24.dubna německý protektorát nad příslušným územím a přilehlým pobřežím. Tak vznikla první německá kolonie - Německá jihozápadní Afrika. V dalších dvou letech tj. v roce 1884-1885 byla vztyčena německá vlajka v dalších afrických zemích: v Kamerunu, v Togu, Německé východní Africe a v severovýchodní části Nové Guineje.

Konec 19. století se vyznačuje poměrně klidným během událostí v Evropě, i když horečka zbrojení se stupňovala. Zato za hranicemi Evropy docházelo k neustálým válkám a koloniálním výpravám, které pak vyvolaly četné mezinárodní krize. Francie, snažíc se zmocnit Súdánu, neměla roku 1898 daleko k válce s Anglií. Japonsko, které podniklo roku 1898 dobyvačnou válku proti Číně, vyvolalo všeobecné zostření problému Dalekého východu. Rusko, odpovídající na japonskou agresivnost expanzí v Číně zostřilo svůj vztah k Anglii a Japonsku. Německo, usilující uplatnit svůj kapitál v „náporu na východ," se ve svých snahách o podřízení Turecka střetlo s Anglií a Ruskem. Anglie úzkostlivě bránila své pozice v Egyptě, na Blízkém Východě a na cestách do Indie. Rusko zas nemohlo připustit, aby kontrola Úžin přešla z rukou Turecka na některou ze soupeřících velmocí. V roce 1899-1902 došlo k búrským válkám mezi jihoafrickými bílými kolonisty nizozemského původu (Búry) a Velkou Británií. Odboj osadníků byl zlomen přesilou a jejich republiky byly začleněny do britského koloniálního panství. V roce 1899 byla uzavřené dohoda mezi Velkou Británií a Portugalskem, která zaručovala nedotknutelnost portugalského koloniálního panství. Cílem dohody bylo zamezit německé snaze se zmocnit portugalských kolonií.

Ve dnech 18.května – 29.července 1899 se konal první mírový kongres v Haagu, kterého se zúčastnili zástupci 26 států. Byla přijata

dohoda o zřízení Mezinárodního soudního dvora pro mírové řešení sporů a byl přijat zákaz používání otravných látek ve válce. Nejznámější politici a diplomaté v Anglii, Francii, Rusku a v Itálii, Rakousku-Uhersku a Německu koncem 19.století:

Anglie

Královna Viktorie, nastoupila na trůn roku 1837 po svém strýci Vilémovi IV. Ve svém 18. roce života se Viktorie stala královnou Velké Británie, Irska a zámořských držav. Když jí bylo 57 let tak se Viktorie stala císařovnou indickou. Za její vlády příznivé důsledky průmyslové revoluce se objevily zvláště na Světové výstavě v roce 1851. K nejschopnějším diplomatům, patřil ministerský předseda Benjamin Disraeli, který byl také úspěšným spisovatelem, později se stal hrabětem Beaconsfield. V roce 1875 získal pro Anglii většinu akcií Suezského průplavu, čímž připravil finanční podmanění a anexi Egypta Anglii. Zemřel v roce 1881. Ministerským předsedou se stal W. E. Gladstone, kterého pak vystřídal R.T. Salisbury. Královna Viktorie zemřela v r. 1901 ve věku 82 let. Její smrtí skončila éra, během níž se Británie stala průmyslovou velmocí v centru britské říše.

Francie

Po porážce Francie Německem v roce 1871 a odstoupení Napoleona III. se v průběhu 28 let vystřídalo v čele Francie 7 prezidentů a to Thiers, P. de Mac Mahon, Grévy, M. F. Sadi Garnot, J. Casimr-Perier, F. F. Faure a E. Loubet, který v prezidentské funkci setrval do roku 1906.

Rusko

Car Alexandr II. Rusku vládl v letech 1855 - 1881, Alexandr III. pak v letech 1881-1894 a car Mikuláš II. v letech 1894 - 1917. Patřili k dynastii Romanovců, kteří zasedli na ruský trůn v roce 1613. (První zasedl na ruský trůn Michal Fjodorovič Romanov - zakladatel dynastie Romanovců.)

Itálie

Italské království bylo vyhlášeno v roce 1861. V roce 1871 Itálie získala statut papežského státu. Viktor Emanuel II. byl sardinským králem v letech 1849 - 1861 a italským králem v letech 1861 – 1878. Za jeho vlády došlo ke sjednocení Itálie. V roce 1859 Viktor Emanuel II. připojil Lombardii k Piemontu, roku 1861 připojil Sicílii, roku 1866 připojil k Itálii Benátsko, roku 1870 obsadil Řím. V roce 1878 se stal králem Itálie Umberto III., který vládl Itálii do roku 1900. Po Umbertovi III. pak nestoupil v roce 1900 v Itálii na královský trůn Viktor Emanuel III. z rodu savojského. Ke sjednocení Itálie přispěl Giuseppe Garibaldi (1807 – 1882) italský politik a revolucionář, bojovník za sjednocení Itálie revoluční cestou. V roce 1860 vedl legendární pochod tisíců vlastenců, který skončil připojením jižní Itálie a Sicílie k Sardinskému království.

Rakouské císařství

František Josef I. nastoupil na rakouský císařský trůn v roce 1848. Bylo mu 18 let. V průběhu roku 1848 zasáhly Evropu hospodářské těžkosti a propukla národnostní i sociální povstání. František Josef I. dokázal udržet jednotnou monarchii, třebaže musel po většinu vlády čelit nacionalistickým tendencím. Ve válce se Sardinským královstvím roku 1869 ztratil Lombardii, v Prusko - rakouské válce roku 1866 pak Benátsko. Rostoucí síla Pruska a tlak Maďarů vedly Františka Josefa roku 1867 k vytvoření duální monarchie, v jejímž rámci měly Rakouské císařství a Uherské království rovnocenné postavení. Každá z obou částí měla vlastní parlament k rozhodování vnitřních záležitostí, avšak o zahraniční politice a válce a financích rozhodovali ministři společní pro obě země. S tímto systémem rozdělení nebyly však spokojeny ostatní porobené národy v monarchii. Kromě Rakouska a Uher zahrnovala monarchie také České země, Moravu, Slovensko, část dnešního Polska, Slezsko, Transylvánii, Chorvatsko a část dalmatského pobřeží.

Císař František Josef I. musel čelit řadě rodinných tragedií. Na nátlak francouzského císaře Napoleona III. se mladší bratr Františka Josefa jménem Maxmilián stal v roce 1864 mexickým císařem. Roku 1867 byl Maxmilián v Mexiku Juarezem zajat a popravčí četou zastřelen. Maxmiliánovi bylo 35 let.

Dne 30.ledna 1889 na loveckém zámečku Meyerlingu zastřelil sebe a svou sedmnáctiletou milenku Mary Vetserovou následník trůnu princ Rudolf, jediný syn Františka Josefa I. a císařovny Alžběty. Pro rakouského císaře to byla rána dvojnásobná - František Josef byl otřesen jako katolík a navíc ztratil svého nástupce. Následník trůnu Rudolf byl svým cítěním liberál a uvědomoval si v monarchii potřebu reforem. Nemohl ale své představy realizovat. Propadal depresím a drogám, své problémy pak Rudolf řešil sebevraždou.

Dne 9.září 1898 ve švýcarské Ženevě podlehla vražednému atentátu rakouská císařovna Alžběta zvaná Sissi. Přímou ránou do srdce ji zabil pobláznění anarchista Luigi Lucheni. Pro císaře Františka Josefa I. to byla další těžká rána osudu, protože svou Sissi císař hluboce miloval.

Německé císařství

bylo vyhlášeno roku 1871. Do roku 1888 v jeho čele stanul císař Vilém I. Ten byl od roku 1861 pruským králem a od roku 1871 prvním německým císařem. Narodil se v Berlíně v roce 1797. Sloužil v pruské armádě a bojoval v Napoleonských válkách. Krátce poté, co usedl na pruský trůn, povolal do úřadu pruského ministerského předsedy Otto von Bismarcka. V roce 1888 krátce vládl Friedrich III. Po něm nastoupil Vilém II., vnuk britské královny Viktorie a syn Fridricha III. Pruského.

Roku 1890 donutil císař Vilém II. k rezignaci svého kancléře Ottu von Bismarcka a pokusil se vytvořit systém „osobní vlády." Podporoval plány státního sekretáře námořnictva Alfréda von Tirpitze na vybudování loďstva, které by se vyrovnalo britskému loďstvu. Vilém II. byl německým císařem do roku 1918.

Otto von Bismarck (1815 – 1898) zvolil vojenskou cestu „krve a železa," aby dosáhl sjednocení Německa, což se mu podařilo 18.ledna 1871, kdy byl vyhlášen vznik Německé říše.

Bismarck pocházel z pruské šlechtické rodiny, měl působivý vzhled a byl velmi odvážný. Do pruské státní služby vstoupil Bismarck jako soudní úředník. Roku 1845 se stal Bismarck poslancem provinčního sněmu, roku 1849 vstoupil do pruského parlamentu. Bismarck bránil monarchii proti liberálům a roku 1851 byl Bismarck za svoji loajalitu odměněn. Vilém I. ho jmenoval pruským vyslancem u Spolkového sněmu ve Frankfurtu. Potom sloužil Bismarck jako velvyslanec v Petrohradě a Paříži a roku 1862 byl jmenován pruským ministerským předsedou.

Bismarck si stanovil cíl: sjednotit Německo pod pruským vedením. Roku 1866 zahájil Prusko-rakouskou válku (bitva u Hradce Králové), která ve svém dopadu zničila Německý spolek ovládaný Rakouskem a vedla ke vzniku Severoněmeckého spolku pod vedením Pruska. Vítězství Pruska v další, Prusko - francouzské válce roku 1870 umožnila Bismarckovi zapojit do Severoněmeckého spolku i jihoněmecké státy. Takže 18.lednem 1871 se Bismarck stal říšským kancléřem spojeného Německa, kterému vládl císař Vilém I. Protože Bismarck zajistil nadvládu Pruska nad ostatními německy hovořícími zeměmi, získal pověst obávaného „železného kancléře."

V 80.letech Bismarck vybudoval první systém sociálního zabezpečení v Evropě, zřídil ústřední banku a zavedl společnou měnu. Nechtěl se však nechat omezovat ústavou. Jeho postavení kancléře záviselo na podpoře trůnu. Roku 1888 zemřel Vilém I. a o tři měsíce později jeho syn Fridrich III. Po nástupu Viléma II. na trůn se Bismarck brzy dostal s císařem do konfliktu. V té době bylo Bismarckovi 73 let, Vilém byl o 44 roky mladší. Vilém II. Bismarcka roku 1890 propustil a Bismarck se pln hořkosti stáhl z politického života. Bismarck zemřel v roce 1898 ve věku 83 let.

Historii Českých zemí i běh událostí v Rakousku-Uhersku je třeba studovat v kontextu s vývojem evropských dějin. Pokračovat budeme v příštím čísle.

Alena Kulheimová
Česká republika

The Chicago Youth Symphony Orchestra
Luke Sliva's Tour to Europe

Thank you all for supporting me for my tour in Europe. The Chicago Youth Symphony Orchestra (CYSO) is an orchestra that is internationally recognized as one of the best youth orchestras in the country. This summer, CYSO went to Warsaw, Wroclaw, Prague, and Leipzig. All of our concerts were extremely successful. We played all of our encores at every concert, and still the audience wanted more. One of our concerts even sold out, and that was the one we played in Smetana Hall. Everyone's contribution has greatly helped me to go on this fun, musically enriching trip.

The tour began in Warsaw, the capital of Poland. Before we got to Poland, some orchestra players asked me whether or not Poland would have several of the things that America had, like McDonalds's and TV's, someone even asked me if they have toilet paper in Poland, which I found to be quite humorous. Immediately, the first big difference that people realized, even in Warsaw, was that there were a lot fewer skyscrapers than in Chicago, and many more historical buildings and parks than what Chicago has. Time flew by, and already we played our first concert in the Concert Hall of the Fryderyk Chopin Academy of Music. It was a much smaller hall than I was used to, but we had a wonderful audience that enthusiastically gave us a standing ovation. Next we went to Wroclaw. It was raining all throughout our stay in Wroclaw, however, we still walked around in the beautiful streets of Wroclaw. There were many more old buildings in Wroclaw than in Warsaw, and everyone on the tour really enjoyed everything they saw. I still remember that the old town hall of Wroclaw has many people and images carved into it, and one of the carvings was of a man that was drunk and his wife was throwing a shoe at him. That is by far the most interesting thing I've ever seen on a town hall. Anyway, we played in the Filharmonia in Wroclaw, and the concert was as successful as it was in Warsaw. We had a wonderful start in Poland!

Our next stop was Prague. The minute we stepped into Prague, I could see every musician's face completely light up and fall in love with the city. Everyone said that Prague was by far more beautiful than the other two cities that we have toured. Everyone was fascinated when we went into the St. Vit Cathedral. Many people tried out dumplings for the first time, although I think that they probably didn't enjoy them as much as I do. Prague was definitely the highlight of the trip. We had our most successful concert in Prague, too. We played in Smetana Hall, which was a much larger hall than the other two, but this concert even sold out. The acoustics in Smetana hall amazed all of us, and I think that the audience really enjoyed the concert as much as we did.

Concert in the Gewandhaus in Leipzig, Germany

Finally, our last stop was Leipzig. This city seemed like the smallest city that we went to. It had many beautiful churches, and I was extremely surprised at the extraordinary amount of musical history that the city has. One thing that Leipzig had that I noticed was that not only was there at least one musician playing on every block, but most of the musicians were extremely good. Much better music in the streets than anywhere else I've been. One awesome thing about Leipzig was that we were going to play in the Gewandhaus (see picture). Leipzig invites only one youth orchestra a year to play in the Gewandhaus. Not only did they pick CYSO, but we were also going to be the first Chicago orchestra to ever play in this hall. This was a big deal for us! We played extraordinarily well at this concert, and the audience loved listening to us. Our European tour was a success.

Luke Sliva, Chicago- Naperville

HLASY NÁRODA - VOICES OF THE NATION - Měsíčník České Misie v Chicagu - Vydává Česká Misie - náboženské a kulturní středisko 2340 S. 61st Ave., Cicero, IL 60804. Mobil: (708) 533 - 1050, Telefon + Fax: (708) 656 - 7472, E-mail: velehradchicago@comcast.net Řídí: Rev. Dušan Hladík s redakční radou. Adresa: HLASY NÁRODA P. O. Box 508 576, Cicero, IL 60804. Roční předplatné (12 čísel) – USA osobní odběr 30.00 USD, USA poštou 1.třída 40.00 USD, Canada letecky 40.00 USD, Cizina letecky 55.00 USD. Jednotlivé číslo 2.50 USD. Nevyžádané rukopisy se nevracejí, redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit, aniž by tím byl změněn jejich původní obsah. V otázkách soukromých zjevení, která dosud nebyla schválena církví, se plně podřizujeme definitivnímu rozhodnutí církevní autority.

E pluribus unum

With this December issue of Hlasy národa we conclude our monthly installments in which we have focused on significant events that had taken place during the history of the United States of America. The month of December is remembered for both joyous and tragic occurrences.

December 25-26, 1776 – Having lost New York City to the British and after retreating with his colonial troops across New Jersey into Pennsylvania, General George Washington recrosses the Delaware River to surprise the elite Hessian mercenaries asleep and groggy from an allnight carousal at their Trenton garrison. This Christmas victory revives the faltering fortunes of the American forces during the War of Independence.

December 2, 1823 – President James Monroe declares the "Monroe Doctrine" during his annual message to Congress. This proclamation puts the European nations on notice that the United States will resist any attempt to establish colonies in the Western Hemisphere or in any way to interfere in the affairs of the region. The declaration further implies the intention of the United States to hold itself detached from European affairs. This latter statement partially explains the U.S. initial reluctance to enter the World War I and the World War II.

December 20, 1860 – South Carolina, a state strongly promoting the concept of states' rights, becomes the first Southern state to secede from the Union.

December 8, 1863 – President Lincoln issues an Amnesty Proclamation, offering a full pardon to all Southerners who take a prescribed oath of loyalty to the Union.

During the same month Secretary of Treasury Salmon P. Chase authorizes "In God We Trust" to be stamped on U.S. coins. The phrase becomes the official motto (and regrettably a recent controversial issue) of the United States.

December 10, 1906 – President Theodore Roosevelt is awarded the Nobel Peace Prize for his role in ending the Russo-Japanese War. He is the first American winner of the prize.

December 7, 1941 – At 7:55 a.m. (local time) on a Sunday morning, a surprise attack on U.S. military installations at Pearl Harbor, Hawaii, decimates the U.S. Pacific Fleet, sinking five battleships and severely damaging three others along with three cruisers, three destroyers, and many smaller vessels. Some 180 aircraft are destroyed, and 2,403 sailors, soldiers, marines, and airmen are killed. It is a great tactical victory for Japan, but by thrusting the United States into World War II, it is also one of history's worst strategic blunders, ensuring the ultimate defeat not only of Japan but also of its Axis partners Germany and Italy.

December 8, 1941 – U.S. held Wake Island, Guam, and the Philippines all come under devastating Japanese attack shortly after the attack on Pearl Harbor. All will fall during the terrible early days, weeks, and months of what is now America's war.

December 8, 1941 – In one of the 20th century's most famous speeches, President Roosevelt, calling the Japanese attack on Pearl Harbor on December 7 "a date which will live in infamy," asks a joint session of Congress for a declaration of war, which is overwhelmingly approved. The United States fights in World War II from this point until August 15, 1945.

December 11, 1941 – Adolf Hitler's Germany and Benito Mussolini's Italy declare war on the United States, which responds with a reciprocal declaration against them.

December 16, 1944 – Although German forces are in full retreat, Gen. Gerd von Rundstedt mounts a major offensive against thinly held U.S. positions in the Ardennes area of Luxembourg. This begins the Battle of the Bulge, the most desperate engagement of the European campaign. Caught by surprise and hampered by brutal winter weather, the Allies mount a counterattack. The U.S.

The attack at Pearl Harbor in December 7, 1941

Third Army under the brilliant and controversial George S. Patton, Jr., rescues the surrounded 101st Airborne Division, which has been holding the crucial town of Bastogne against vastly superior German numbers, and defeats the Germans-not only winning the Battle of the Bulge but breaking the back of the enemy army by mid-January 1945.

December, 2007 – ? What news will this month and the forthcoming year 2008 bring, as we have glanced back and reminisced over the crucial events in the history of this great nation? Let us end our retrospective musings by viewing the traditional symbol of Christmas during the halcyon days of President Ronald Reagan's administration which presaged long expected changes of the political systems of central and eastern Europe.

Tony Jandáček

Photo on back page:
Christmas tree
in the White House in 1982

